Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 10. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 18-го СІЧНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 18, 1984 No. 10. VOL. XCI.

Плянують міжнародну конференцію присвячену Митрополитові Шептицькому

Торонто. — В листопаді 1984 року припадає 40-ва річниця смерти Митрополита Андрея Шептицького. Для відзначення тієї річниці відбудеться, під егідою Катедри Українських Студій при Торонтонському університеті, в днях від 22-го до 24-го листопада 1984 року, триденна наукова конференція, присвячена дослідженню життя і діяльности Митрополита Шептицького.

В конференції візьме участь понад 20 науковців зі семи країн, які в своїх доповідях насвітлять різні аспекти довголітньої діяльности Митрополита Шептицького та його впливу на політичне й суспільне життя, на розвиток освіти й мистецтва, його ролю під час Другої світової війни та його зв'язки з католиками східнього обряду за кордоном.

Андрей Шептицький народився 1865 року в Галичині, яка в той час була провінцією Габсбурзької імперії, в спольонізованій шляхетській родині українського походження. В 1899 році його призначено на престіл Української Греко-Католицької Галицької Митрополії, Владикою якої він був до його смерти в 1944 році. Митрополит Шептицький був не тільки релігійним провідником, він теж мав величезний вплив на політичний, соціяльний і національний розвиток Західньої України в першій половині XX століття та уважається однією з найвизначніших постатей української історії найновіших часів.

Пам'ять про Митрополита Шептицького ще й досі глибоко заторкує життя багатьох католиків у західньому світі, які стараються добитися його беатифікації та визнання його святим, як теж деяких жидів в Ізраїлі, які ведуть акцію за визнання Митрополита Шептицького одним з не-жидівських праведників жидівського народу.

Праці листопадової конференції 1984 року будуть включені в першу англомовну публікацію, присвячену аналізі різних аспектів видатної довголітньої діяльности Митрополита Шептицького. Конференція, організована Катедрою Українознавчих Студій, це частина десятирічного відзначення 1000-ліття християнства Руси-України.

„Звільніть Україну" знову сяятиме над Філядельфією

Філядельфія, (Я.Т.). — Заходами Ліґи Проти Знеславлення велика електрична компанія Філядельфія Електрик, яка обслуговує це місто й околиці, передасть в неділю, 22-го січня ц.р., як це вона зробила минулого року, своєю електрично-оптичною реклямовою системою гасло „Фрі Юкрейн" („Звільніть Україну").

Це електрично-оптичне влаштування є на великому модерному хмаросягу централі Філядельфія Електрик (на 23-му бльоці вулиці Маркет) і опоясує довкола найвищі поверхи будівлі. Висота літер гасла є приблизноо чотири поверхи.

Увечорі гасла, реклями чи повідомлення, передавані згаданою компанією, можна бачити з усіх сторін хмаросягу з віддалі кількох миль.

Українські громадяни повинні виявити листовно чи телефонічно признання підприємству Філядельфія Електрик за безплатну передачу згаданого гасла.

Цю ідею світляного поширення українського гасла видвигнув Андрій Козак з Філядельфії.

До УНСоюзу загостили молоді колядники

Вже стало традицією, що члени молодечих організацій малої, але прикладно активної громади в Джерзі Сиbі, Н. Дж., кожного року в різдвяний час приходять з колядою до Головної Канцелярії УНСоюзу та обдаровують піснею і щирими побажаннями членів Екзекутиви і працівників. Цього року вони це зробили в п'ятницю, 13-го січня. На фото вгорі, в першому ряді (зліва): сумівка Дженніфер Смотрич, учні Школи Українознавства Петро Галькович, Аня і Олесь Галущаки та сумівець Степан Смотрич; в другому ряді (зліва): сумівка Оленка Галькович і пластуни Роман Шевчук, Орест Сірий і Мирон Кушнір.

ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ ВИБОРЧА КАМПАНІЯ СЕРЕД ДЕМОКРАТІВ

Гановер, Н.Г. — Вісім кандидатів з Демократичної партії — Волтер Мондейл, Джан Ґленн, Алан Кренстон, Ернест Голлінґс, Рубін Еско, Ґері Гарт, Джессі Джексон і Джордж МекҐоверн — виступили спільно в дебатах, які тут і там набирали навіть небажаної для кандидатів гостроти, а вкінці довели до відкритої конфронтації між двома найповажнішими кандидатами, колишнім віцепрезидентом В. Мондейлем і сенатором Дж. Ґленном, на що звернули увагу не тільки глядачі, але опісля телевізійні коментатори, а на другий день преса.

Дебата відбулася в неділю, 15-го січня ц.р., в кемпусі Дартмут коледжу у приявності приблизно 400 осіб. Модератором панелю був коментатор Ей-Бі-Сі Нюз Тед Коппел. Останньою частиною, яка включала конфронтацію між двома згаданими кандидатами, керував Фил Донаґю. Спочатку сен. Ґленн був „маломовним" дискутантом. Навпаки більше атакували В. Мондейла Гарт і МекҐоверн, які закидали колишньому віцепрезидентові інертність у внутрішній і зовнішній політиці під час його участи в адміністрації Джиммі Картера. Потім Ґленн почав атакувати економічну програму Мондейла і його залицяння та нереальні обіцянки багатьом впливовим суспільним групам таким, як Американська федерація праці, Конгрес індустріяльних організацій та іншим. Після того Ґленн наголосив основну справу, а саме, що Мондейл служив і служитиме інтересам згаданих груп, від підтримки якої залежатиме його кандидатура і фінансова підтримка. Крім того він вимагав від Мондейла, щоб той подав форумові хоч декілька цифер, щоб їх можна було порівняти з такими ж даними інших кандидатів.

Добре арґументована атака Ґленна вивела з рівноваги Мондейла. Він зірвався з місця, перебив Ґленна і закинув сенаторові з Огайо, що він підтримував і підтримує „реґономіку", тобто економічний плян президента Роналда Реґена.

Словний двобій між обидвома кандидатами набирав неприємного посмаку. Їх перебив Ґері Гарт і закинув обидвом кандидатам, що вони обіцяють виборцям і групам забагато і тому вони є „небезпечними кандидатами". Донаґю намагався вгамувати пристрасті кандидатів, які в деяких хвилинах поводились як середньошкільники, вимахуючи до себе руками і встаючи з крісел. Упоминання не дуже помадали; Мондейл домагався шестихвилинної відповіді на „порожню балаканину" його противників.

Аналітики передбачають, що загострена кампанія демократичних кандидатів щойно почалась і вона буде продовжуватись аж до Конвенції.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКЛИКАЄ МОСКВУ ДО ПЕРЕГОВОРІВ

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен заявив у понеділок, 16-го січня, у своєму виступі по радіо і телебаченні, що за останні три роки З'єднані Стейти Америки стали економічно і військово сильнішими і „тепер можуть запропоновувати дещо в заміну" за будьяку поступку з боку Совєтського Союзу відносно переговорів про ядерну зброю

Президент Р. Реґен

У своїй півгодинній промові в Білому Домі, спрямованій для совєтської, европейської та американської авдиторій, президент Р. Реґен закликав Москву повернутися за стіл переговорів і разом з ним приступити до „конструктивних творчих відносин" у цілому ряді питань.

„Ми готові обговорити проблеми, які розділяють нас, і працювати для практичного справедливого розв'язання проблем на базі взаємних компромісів", — заявив Президент. „Ми ніколи не відступимо від переговорів".

Одначе Президент не відступив від постави ЗСА в переговорах про зменшення рівнів совєтських і американських ядерних чи звичайних озброєнь. Всі переговори були перервані Москвою і вона не виявила покищо бажання відновити їх.

Офіційне совєтське агентство ТАСС у своєму повідомленні з Вашінґтону заявило, що промова Президента була „в основному пропаґандивним маневром" і в ній не було нових ідей чи пропозицій.

Півгодинна промова Президента, витримана в серйозному і лагідному тоні перед високими представниками Адміністрації та Конгресу була вершиною зусиль Адміністрації створити сприятливі умови перед відкриттям у столиці Швеції Стокгольмі европейської конференції в справах безпеки та зустрічі на цій конференції державного секретаря Джорджа Шулца з міністром закордонних справ СССР Андреєм Ґромиком.

Найближчі дорадники Президента оцінили його промову як важливу і корисну зміну в його підході до проблем, які є в інересах ЗСА і СССР.

Гартфордський хор виступив на телевізії

Гартфорд, Конн. (О. Кузьма). — Як і в минулих роках, цього року місцевий хор „Діброва" виступив у телевізійній різдвяній програмі на каналі ч. 30, даючи концерт колядок і щедрівок.

Ці виступи Гартфордського хору датуються ще початків 1950-их років, коли хор передавав красу українських коляд і щедрівок на радіостанціях WCCC, і WTIC. Пам'ятним був теж виступ хору у Капітолі, вітаючи із святами Різдва Христового та Нового Року тодішнього ґубернатора стейту Коннектикат Джана Ладжа.

Зворушливими були поїздки хору під час Різдвяних свят до трьох місцевих шпиталів, куди хористи несли піснею-колядкою розраду хворим.

В останніх роках хор зосередив свою увагу на виступи на льокальних станціях телебачення в час Різдва. І так цього року старанням диригентів Олександра та Андрія Пришляків та Управи хору під проводом Зірки Рудик, хор виступив на каналі ч. 30 на саме Різдво о год. 12:30 по полудні.

Півгодинну програму української різдвяної передачі започаткував мґр Борис Крупа, зодягнений у стилевий гуцульський стрій, вітаючи слухачів словами „Христос Рождається". Дальше слідувала картина-образ із життя теперішньої молодої родини на Святий Вечір в особах Оксани Оприско, Ігоря Стасюка, (доньки Наталки Гулич, Христини Оприско), при співучасті учнів -колядників української народної школи, зодягнених в гуцульські киптарі. Слідуючим був виступ групи юних бандуристів „Вічний відгук", під керівництвом студенток місцевих коледжів, Віри Мамчур та Іванки Бучко, які виконали кілька коляд в супроводі бандур. На кінець виступив хор „Діброва" під диригентурою Андрія Пришляка.

Вміло заповідала і пояснювала колядки і щедрівки Наталка Кузьма-Кравчук.

Вшанували А. Штефана в день народження

Ню Йорк. — Напередодні уродин другого президента Карпато-Української Республіки і колишнього голови сойму Карпатської України та міністра освіти, делеґація Карпатського Дослідного Центру і Братства Карпатських Січовиків у складі: проф. д-р Петро Стерчо, д-р Василь Вереш і д-р Роман Голіят, а до них телефонічно долучився з Маямі д-р Степан Росоха, склали сердечні побажання президентові Августинові Штефанові з нагоди 91-го року життя 11-го січня 1891 року, заспівавши йому на закарпатську ноту „Многая і благія літ".

Проф. А. Штефан є почесним головою обох згаданих організацій.

Появився каталог реґіоналістики Волині

Блумінґтон, Інд. — Недавно появилася праця англійською мовою Степана Радіона п. з. „Catalog of the Volhynia Bibliographic Center", 2nd enlarged edition, Bloomington, Ind., published by Maria Krotiuk, 1983, 78p. ill.

Передмову до першого видання написав св. п. д-р Юрій Фединський, до другого — д-р Василь Лев. Зміст відкриває загальна стаття переважно дані з часів Галицько-Волинської держави, коротко про Осередок бібліографії, список університетських бібліотек, в яких зберігаються названі видання, сім листів різних авторів, в тому два українською мовою.

Каталог описує 27 назв в тому 15 з ділянки бібліографії і друкарства Волині, три монографії, стільки ж біографій, одна назва фолкльору. Після кожної назви є анотації та пояснення з перебігу праці, як також умовин в Україні і за кордоном. При всіх статтях подані імена рецензентів.

У праці над реґіональною бібліографією одночасно комплектувалися матеріяли до загальної бібліографії, п'ять назв яких видано в окремій серії „Культура українського слова", як: „У робітні української бібліографії", історичні основи, палеографічний збірник, репертуар бібліографії, бібліографія під час війни і миру, 1922-1982.

З усіх 27 назв, 24 опрацював М. Бойко, в тому чотири, з огляду на труднощі знаків, частково передано компіляціями.

Покажчик імен закінчує це цінне видання.

Ціна примірника 5 дол. Набувати: VBC, 307, N. Overhill Dr., Bloomington, Ind. 47401.

Українка — творець нового фільму для дітей

Торонто. — При кінці місяця грудня 1983 року на канадській телевізійній програмі показували фільм, призначений для дітей, п. н. „Жонґлер", продюсером якого є молода українка Аріядна Охримович.

Цей фільм виготовлено в серії міжнародних леґенд „Розповіді для дітей" і він є другим з черги. Першим була українська казка „Коза-дереза", яка була висвітлена перед двома роками також у постановці А. Охримович у канадській телевізії та викликала широке зацікавлення; фільм закупили мережа Сі-Бі-Сі, французьке „Радіо Канада" і американська мережа Сі-Бі-Ес, як також каблева велика американська мережа „Говм Бакс Оффіс".

На світлині молоді актори фільму „Жонґлер" Марк-Адре Сир і Томмі Кіркофф.

Фільм „Жонґлер" був вперше висвітлений під час фестивалю дитячих фільмів восени 1983 року у Саскатуні, де здобув дуже прихильну оцінку рецензентів північно-американського континенту. Американські представництва зацікавлені у закупленні його для показу в американській телевізії.

Досі фільм показували на торонтонській телевізійній сітці і у французькій версії у Квебеку.

Тема фільму взята із розповіді Марка Твейна про „Принца і злидаря", але тут дія відбувається на початку XIX сторіччя в Квебек Сиbі. Головними постатями фільму є два хлопчаки-однолітки, з яких один півсліпий син багача, а другий — вуличний шибеник. Їх в'яже вкінці глибока дружба.

Цей фільм отримав дуже добрі критики в таких почитних щоденниках, як „Торонто Стар" і „Ґлоб енд Мейл" з 17-го грудня 1983 року. Обидва телевізійні критики підкреслюють дбайливе випрацювання кожної подробиці фільму, його кольоритність і стремління А. Охримович показувати різні аспекти багатокультурности Канади. Критики також інформують про успіх першого фільму казки „Коза-Дереза" і про те, що він буде широко відомий також в американській телевізії.

Наступний фільм із серії „Розповіді для дітей", що його підготовляє кіностудія А. Охримович, яку вона назвала „Чорне море", буде з життя канадських індіян племени Крі, під заголовком „Перші коні".

В АМЕРИЦІ

ТРАНСПОРТОВА РАДА Ню Йорку і Ню Джерзі, беручи до уваги майже подвоєний рух на мостах і в тунелях через ріку Гадсон, застановляється над побудовою додаткового мосту, тунелю, або навіть порому для відтяження існуючих переїздних пунктів. Інформацію транспортової ради було загально прийнято прихильно тими, які користаються щоденно переїздами, головно водіями автомобілів, яким не раз приходиться вичікувати на свою „чергу" годину й більше часу, головно вранці і вечором.

ДЕПАРТАМЕНТ ЗДОРОВ'Я і громадської обслуги поінформував, що чимраз більше вагітних жінок перестають вживати алькоголь, у висліді чого зменшилося число новонароджених калік і дітей з різними не тільки фізичними, але також психічними вадами. Офіційні речники згаданого Департаменту робитимуть дальші заходи в напрямі вияснення шкідливости вживання алькоголю, не тільки під час тяжі, але взагалі. Також головний лікар ЗСА звернувся офіційно до всіх жінок забути за алькоголь принаймні в критичних місяцях вагітности. Згідно і статистикою Департаменту здоров'я 30 відсотків жінок перестали вживати алькоголь взагалі і рух проти алькоголя міцніє.

БЮРО ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ повідомило, що в 1982 році біля шести мільйонів жінок заробляли більше від своїх чоловіків. У цій самій інформації говориться, що з-посеред двох мільйонів працюючих подруж, жінки більше причинились до утримання родин. Під час безробіття дуже часто траплялися випадки, що чоловіки тратили роботу, а жінки починали працювати. Такі часті випадки траплялися головно у професійних родинах.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Китайської Народної Республіки Чао Ціянґ і супроводжачі його особи, були гостями нюйоркського посадника Едварда Кача під час минулого кінця тижня. Гості оглянули важливіші споруди міста-великана, побували на найвищому поверсі 102-поверхових будинків-двійняків Торговельного центру, об'їхали корабликом довкола Манґеттену і взяли участь в парадному обіді в резиденції посадника та зустрілись там з видатними стейтовими і міськими особами.

РАДА АМЕРИКАНСЬКИХ коледжів повідомила, що за останніх два роки допомога для студентів університетів зменшилась на два більйони долярів у двох останніх роках. Це перший випадок зменшення, бо в двох останніх декадах допомога для студентів зростала і досягла суми 18 більйонів долярів. Інфляція, рецесія, безробіття і обмежування фондів федеральним Урядом неґативно вплинули на зменшення допомоги.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ Джиммі Картер висловлюється за виведенням американських морських піхотинців з Бейруту кажучи, що їхнє перебування там вже давно втратило первісний невтральний і мирний характер. Картер пропонує, щоб мирні корпуси ЗСА, Великобританії, Франції й Італії були відтягнені з Ливану, а їх місце зайняли війська Об'єднаних Націй, або зформовані з військових частин Індії, Пакістану, Швайцарії, Норвеґії й інших невтральних держав мирні формації. Коли кореспонденти пригадали Картерові, що Уряд ЗСА вже звертався до деяких „невтральних" країн з тією справою і не знайшов зацікавлення, то Дж. Картер відповів, що треба продовжувти старання і від дальших коментарів відмовився. Інтерв'ю Картера надрукувала англомовна ливанська газета „Мандей Морнінґ".

СПІКЕР ПАЛАТИ Репрезентантів Томас О'Нілл встановив свій приватний „ультиматум" для президента Роналда Реґена, заявляючи, що він очікує на головну промову Президента про стан унії, яка буде виголошена на спільному засіданні обидвох палат Конґресу 25-го січня ц.р. Якщо після цієї дати Адміністрація не визначить нової дати для відтягнення аменканських вояків з Бейруту, то він, Т. О'Нілл, приєднається до тих сил, які атакують теперішню політику Уряду на Близькому Сході.

У СВІТІ

УРУҐВАЙСЬКИЙ УРЯД генерала Ґреґоріо Альвареза, опинившись перед зростаючим незадоволенням суспільства після понад 10-літнього військового панування, знову приступив до придушення політичного різнодумства. Придушення та інші заходи можуть вплинути на відкладення загальних виборів, призначених на кінець цього року. Згідно з повідомленнями розчарованих державних службовців, опозиційних керівників та західніх дипломатів, неспокій прийшов до Уруґваю у наслідок політичних змін у сусідній Арґентині, яка має великий вплив на Уруґвай. Покінчення з восьмилітнім пануванням військової хунти в Арґентині та приходом до влади демократичного уряду нововибраного президента Рауля Альфонсіна збудили уруґвайське суспільство, змусили його також подумати про демократію у своїй країні.

АМЕРИКАНСЬКОГО ВОЯКА ракетної бази в південній Німеччині, якого поліція вважала викраденим, знайдено на господарстві німецького селянина приблизно 145 миль від бази. Виснажений переживаннями, віднайдений вояк 21-літній Ласм Февлер був перевезений до місцевої лікарні, де його переслухала німецька поліція. Потім Фавлер потелефонував своїй дружині та сказав, що його викрали активісти протиракетного руху. Він сказав, що його „схопили шість демонстрантів", які заявили, що вб'ють його, якщо на протязі 72 годин американські засоби масової інформації не повідомляють американське суспільство про широку кампанію протесту в Західній Німеччині проти розміщення нових американських ракет.

ПІВДЕННОАФРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА закінчили свої п'ятитижневі військові операції проти партизанів Південно-Західньої Африки (Намібії), які мають свої бази в Анголі. Офіційні південноафриканські повідомлення говорять, що за час боїв, які почалися 6-го грудня, щоб не допустити до партизанських рейдів на територію Намібії та знищити партизанські сили на їх базах; південноафриканські війська вбили понад 500 партизанів, кубинців і ангольців.

КЕРІВНИК ПРОІЗРАЇЛЬСЬКОЇ християнської міліції у південному Ливані майор Саад Гаддад, який помер минулої суботи після хвороби рака, був похоронений в понеділок, 16-го січня. Тисячі народу прийшли віддати останню шану померлому. Майор Гаддад, який помер на 47-му році життя, відколовся зі своїми 1.500 прихильниками від ливанської армії в 1976 році та діяв самостійно в союзі з Ізраїлем. Ізраїльський уряд також віддав шану Гаддадові та заявив, що його міліція перейде тепер під командуванням ливанської армії.

АФҐАНСЬКА МАРІОНЕТКОВА армія прорвалася через бльокаду повстанців у стратегічному східньоафганському місті Урґун і перший раз за багато місяців доставила оточеним у місті урядовим військам підкріплення наземним шляхом. Дотепер оточені були сполучені зі зовнішнім світом лише повітряними засобами зв'язку. Колона 200 вантажних автомашин привезла нові військові частини і озброєння до Урґуну після того, як сильні морози та снігові замети примусили повстанців шукати притулку в населених пункрах, залишаючи придорожні становища слабо захищеними. Повстанські джерела в прикордонному пакістанському місті Пешаварі говорять, що становище урядових військ в Урґуні було критичне. Тепер дорога до Кабулю відкрита. Потрібні будуть нові зусилля повстанців, щоб перегородити цю єдину артерію зв'язку і постачання ґарнізону в Урґуні.

МІНІСТЕР ВНУТРІШНІХ справ Австрії наказав усім службовцям австрійської поліції вивчити англійську мову, щоб вони могли вільно обслуговувати туристів і подавати їм необхідну допомогу. Міністер Карль Блеха має намір внести відповідний законопроєкт для схвалення урядом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Совєтська допомога для народів Третього світу: пропаґанда і дійсність

Як відомо, від закінчення Другої світової війни т. зв. індустріяльні країни — Америка, Західня Европа і Японія — почали уділювати фінансово-економічну допомогу для різних економічно-нерозвинених країн Африки, Азії, Центрально-Південної Америки. Хоч такі допомоги дають дані країни індивідуально, вони ж подають докладні звідомлення про це до Об'єднаних Націй.

Совєтський Союз і його комуністичні союзники у Східній Европі також уділяють економічні допомоги для т. зв. нерозвинених країн. У звідомленнях СССР до ОН за роки 1976-1980, сказано, що совєтська економічна допомога нерозвиненим країнам виносила 1 відсоток від загального рівного приходу на особу („ґрос нейшенел продукт") і в результаті виходило, що за чотири роки СССР видав на допомогу 44 більйони долярів для країн Третього світу. Треба також зазначити, що Об'єднані Нації визначують тільки 0.7 відсотка загального річного приходу на особу для індустріяльних країн.

Деякі чинники в ОН чимало здивувалися цим надмірним претенсіям совєтського уряду. Заходами британської економічної служби міністерства закордонних справ зроблено докладні обрахування і ствердженo, що совєтські претенсії у формі „фактів" не відповідають правді, бо за згадану відстань часу СССР і його комуністичні сателіти виплатили тільки 0.19 відсотка, що на ділі рівнялося 8 мільйонам долярів. У тому британському звідомленні також стверджено, що західня допомога є вищої якости від тієї допомоги, що її дають Совєтський Союз і його союзники.

Рівнож Москва має „селективну листу" країн, яким дає допомогу. Це значить, що ці країни, які вислуговуються Москві, мають першенство в отриманні такої допомоги, тоді коли ці, що не сприймають кремлівських приказів з „ентузіязмом", звичайно, дістають зменшену та гіршої якости допомогу. Західня допомога у 38 відсотках іде до Африки, 32 відсотки до Азії і 12 відсотків до країн Центральної і Південної Америки. Натомість, совєтська допомога приділялася в такому відношенні: В'єтнам — 34 відсотки; Куба — 20 відсотків і Монголія — 18 відсотків, цебто виключно комуністичні країни.

У британському звіті також стверджено, що, допомагаючи нерозвиненим країнам, Захід не ставить ніяких умов, натомість совєтський уряд вимагає різного роду „запорук".

Іван Фур

ПЕРЕД ЮВІЛЕЄМ ХРИСТИЯНСТВА РУСІ-УКРАЇНИ

II.

У кожній парафії знайдеться дві-три молоді дівчини чи заміжні жінки, які віддадуться цій корисній для нашої Церкви роботі. Вони зацікавлять і зорганізують при братстві молоді родини, молодь та будуть робити велику і добру працю.

Нам треба виховати здорову і примірну християнську родину, бо тільки тоді наша нація, наш народ буде здоровим, сильним і відпорним на всякі зовнішні ворожі наступи.

„Нарід не складається з героїв, а сірих незамітних людей, які шанують Божі і людські закони та становлять здорові родини, а тим здорову суспільність". (Микола Шлемкевич).

Для братства треба буде виготовити правильник, у якому потрібні будуть вказівки про його цілі і завдання та практичні вказівки їх реалізування.

Обряд

Обряд — це церковний чин, це культ Богопочитання. Обряд охоплює віру, мораль, архітектуру, мистецтво, є окремою церковною дисципліною і духовно релігійним виявом. Наш український католицький церковний обряд є східній.

У 1596 році в Берестi наша Церква прийняла унію, об'єдналася з Апостольською римською столицею з тим, що буде збережений наш обряд, традиції і жонате священство. Та так не сталося, напротязі століть ми затратили багато наших церковних обрядових традицій, прийняли нові латинські настанови, ввели латинські новості, сталося це завдяки натискові римо-католицьких чинників на нашу церковну владу, а також у великій мірі із-за нашого недбальства.

На протязі століть неволі в нас виробилася психіка почуття меншевартости, що ніяк не сприяє національній і релігійній гордості. Цієї психіки треба нам позбутися, викоренити чужу ментальність, а суспільно громадські і релігійні вартості оцінювати за власними, а не чужими критеріями.

Декрет Другого Ватиканського Синоду виніс ухвалу, щоб...„зберігати обряд у найширшому значенні цього слова... плекати особливу духовість свого обряду, всюди на світі, а не лише на матерній території". В Декреті сказано, що ...„коли з огляду на обставини часу чи місця і з огляду на історичні процеси, які відбуваються в даних східніх Церквах, хтось незаконно відступив від своїх звичаїв і традицій, той мусить повернутися до своїх предківських традицій". Той Декрет прийнято 21-го листопада 1964 року і того самого дня Папа Павло VI цей Декрет проголосив.

Патріярх Йосиф, голова Помісної УКЦеркви, повідомив, що в нашій Церкві постанови Декрету входять в життя з дня 7-го квітня 1965 року. (Благовісник кн. I, рік I, 1965). Цей Декрет має зобов'язуючу силу, бо ухвалений Вселенським Собором і підписаний та проголошений Папою Павлом VI.

Та минуло з того часу 19 років, наші владики відбули кілька Синодів, а обрядові традиції в наших Церквах дотепер неупорядковані, про них не говориться і не користаємо з цієї гідности, яку Вселенський Собор надав Східнім Церквам.

Український церковний обряд, традиції, спів є прекрасні і величаві своїми зовнішніми виявами, стилем, красою і рідними властивостями, він захоплює всіх, навіть чужинців, тому наш обряд треба привернути нашій Церкві, треба передати його нашій молоді, щоб вона не лише його полюбила, але ним гордилася. „Українська молодь хоче пізнати Христа, Церкву і церковне літургічне і духове життя, та потребує проводу своїх священиків і єпископів." (Свобода 19 жовтня 1983, ч. 199)

У поодиноких наших парафіях ці обрядові чинності відбуваються різно, а це від'ємно впливає головно на нашу молодь, яка часто в римо-католицькій Церкві бачить більшу упорядкованість і більшу атракційність і туди відходить.

Перед світлою датою ювілею 1988 року треба нам обновити і розбудувати наші парафії, піднести їх духово і матеріяльно, відлатинщити наш обряд, традиції і первісні звичаї. Немає жадної перешкоди, щоб цього не можна було перевести і упорядкувати. Навпаки є доручення найвищих церковних властей (Вселенської і Помісної УКЦ) це зробити.

Маємо всі дані і можливості вводити і розбудовувати Помісність нашої Церкви та молитися і змагатися, щоб апостольська столиця остаточно визнала для нашої Церкви патріярхат.

(Продовження буде)

І. К-н

УКРАЇНСЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО В АМЕРИЦІ

(Розмова з головою Української Шкільної Ради, україністом проф. Євгеном Федоренком)

Запит: Який тепер загалі стан українського шкільництва в Америці? Скільки є шкіл і скільки в них учнів?

Відповідь: На протязі останніх трьох років було 32 школи в системі Шкільної Ради. Одна школа закрилася, одну нову відкрито. Є познаки, що дві інші невеликі школи через брак учителів і учнів можуть припинити навчання в найближчому майбутньому. Двадцять шкіл, майже дві третіх усіх шкіл, мають повну середньошкільну програму: одинадцяти-дванадцятиклясову. Інші дванадцять невеликих шкіл мають сім-вісім років навчання. Зі звітів 28-ох шкіл (чотири менші школи звіту не прислали) стан учнів і вчителів такий: 2,600 учнів, 270 учителів і 15 педагогічних дорадників.

Запит: виходить, що число учнів зменшується і що цей процес буде продовжуватися. А як справи з учителями?

Відповідь: На протязі останніх п'яти років число учнів вагалося між 2,600 і 2,800, хоч докладних даних ми постійно не маємо, бо завжди бракувало кількох звітів. У цьому шкільному році будемо намагатися зібрати якнайдокладніші дані, бо від цього залежить наше плянування. В останніх роках ми завважили, що бракувало учнів у першій клясі і в дошкільній, що вказує на зменшення природного приросту дітей. Проте, на підставі неповних теперішніх даних, цей природний процес не поглиблюється, бо в цьому році в кількох школах поповнилися згадані кляси учнями. Крім того, нам відомо, що багато батьків з незрозумілих причин не посилають своїх дітей до шкіл українознавства. І тут слово за батьками і за українською зорганізованою громадою, бо Шкільна Рада не всилі змінити настанови неохочих батьків. Що стосується вчителів, то справа куди краща. Цьому питанню приділяють особливу увагу Шкільна Рада, опікунчі установи, педагогічні дорадники, директори й самі вчителі. Відрадним явищем є те, що тепер в нашому шкільництві переважають вчителі середньої ґенерації, з помітним відсотком вчителів молодшої ґенерації, — це вже випускники наших рідних шкіл, майбутність українського шкільництва. Більшість з них народилася вже в Америці й тут скінчила високу освіту та здебільшого є вчителями в американських школах. Методично добре підготовані, але бракує їм глибшого знання українознавчих наук. Тому ми влаштовуємо курси для вчителів, переводимо вчительські конференції, посилаємо їх на педагогічні курси при Українському Вільному Університеті та користуємося літніми курсами Українського Наукового Інституту при Гарвардському університеті. Цьому питанню приділяємо особливу увагу й шукаємо всіляких можливостей для підвищення кваліфікацій вчителів та поповнення вчительських кадрів для шкіл українознавства.

Запит: Рівень знання української мови в учнів тепер значно змінився з тим, як це було 30-20 років тому, а чи підручники достосовані відповідно до цих обставин?

Відповідь: Очевидно, що рівень знання української мови в учнів був кращий 30-20, а може й 10 років тому. Бо в той час діти й батьки розмовляли між собою виключно українською мовою, а тепер, з статистичними даними, лише 17 відсотків усіх українців розмовляють українською мовою. Це вказує на величезні труднощі в праці з шкільною молоддю. Шкільна Рада переглядає свої програми кожних п'ять років, усучаснюємо їх, тобто, щоб вони були співзвучні сучасному станові в шкільництві. За останні п'ять років ми видали добрі і усучаснені такі підручники: „Перші кроки" — для підготовчих кляс і першого року; „Мій буквар" і методичний порадник для вчителя цього букваря; читанку „Княжа доба" — це для нижчих кляс. „Хрестоматію з української літератури XX ст." і посібник для вчителя української літератури: „Нарис методики навчання у вищих клясах" — це для старших кляс. В друці підручник „Рідне слово" — це для т. зв. англомовних, тобто двомовних кляс. Шкільна Рада звернулася до шкіл українознавства про запровадження в усіх школах двомовних кляс, щоб охопити ту молодь, яка зовсім не говорить українською мовою. Такий процес, на мою думку, буде наростаючим й до нього треба бути приготовленим завчасу, але основним завданням рідного шкільництва має бути навчання української мови. Можливість навчання українознавчих предметів в англійській мові — не є метою нашого шкільництва, на такий шлях рідне шкільництво не повинно зійти.

Запит: Шкільна Рада провадить видавничу діяльність, які ж пляни в новій каденції?

Відповідь: Насамперед хочу додати, що Шкільна Рада видає реґулярно свій журнал „Рідна школа", який вважають читачі найкращим шкільним журналом; в якому подається різноманітний матеріял, як для вчителів, батьків, так і для учнів. Уже п'ятий рік видаємо сторінки культури української мови п. з. „Мова про мову" при щоденнику „Свобода", щоб ознайомлювати з проблемами й труднощами в українській мові, а зокрема йдеться про плекання чистоти української мови. Справа підручників — лишається важливою справою на майбутнє. Нам потрібні нові підручники, усучаснені підручники, більше достосовані до наших теперішніх обставин. Шкільній Раді бракує фахових людей праці, бо тут потрібно не тільки посвяти й доброго знання, а також знання програми

Закінчення на ст. 6.

Книжка, яка променіє свіжістю і позитивним думанням

Для наших читачів, які не мають змоги читати журналу Союзу Українок Америки „Наше Життя", передруковуємо рецензію на збірку спогадів-розповідок Володимира Барагури „Калиновий міст", видану „Свободою" в 1982 році. Рецензія й одне оповідання п.н. „Воля або смерть!" появилися в „Нашому Житті" за вересень 1983 рік в рубриці „Що читати?"

Барагура, Володимир: Калиновий міст — збірка споминів-розповідок з дитячих років у Немирові і з життя учнів Яворівської гімназії в 1914-1929 рр. Ню Йорк. Вид-во „Свобода", 1982 220 стор. ілюст. й обкладинка Зеновія Онишкевича.

У цій книжці авторові вдалося у формі оповідань-епізодів відтворити життя-буття своєї молодости. Вона живо написана, не впадає в тон журливо-ностальгійний, а радше променіє свіжістю і позитивним духом, навіть тоді, коли автор розповідає про важні часи і невідрадні події.

Книжка складається з чотирьох частин. „Немирів — містечко мого дитинства", „Ой ніхто там не бував, де я явір вирубав", „Гей пластуни, гей юнаки" і „Перше кохання". Кожна частина складається з коротких оповідань, які описують різні цікаві епізоди з дитячого чи гімназійного життя.

У передмові до своєї книжки-споминів автор попереджає читача що „ця збірка оповідань-споминів з дитячих і юнацьких років призначена не для молоді, а для дорослих про дітей і молодь". Дозволю собі, не погодитися з цим твердженням автора — навпаки, своїм змістом, молодечим запалом та особливим чаром книжка в першу чергу надається для молоді. Вона написана з великою любов'ю і глибоким знанням всіх закутин юної хлоп'ячої душі. Скільки тут гумору, щирости! Та найголовніше це вміння автора передати все це в такій легкій приступній формі. Нічого тут нема підробленого, штучного. Щирість і доброзичливість, яка променіє зі сторінок книжки, захоплює і приваблює читача, який цілковито поринає в далекий і юний світ наших батьків і дідів. Хоч події переважно відбуваються у малім галицькім містечку Немирів, а опісля в Яворові, вони зображують дух всієї Галичини, який панував в цей час між двома світовими війнами серед свідомого українського населення. Тут цікаво описане життя і звичаї мешканців Яворова, а особливо „бурсацької братії" яворівської гімназії.

У розділі „Гей пластуни, гей, юнаки!" автор відтворює мало знані сторінки з пластового життя яворівських гімназистів, які під проводом Івана Чмоли, професора історії і географії яворівської гімназії, ставили підвалини цієї молодечої організації.

Усім, які бажають „відмолодитися духом" щиро раджу прочитати цю небуденну книгу.

Світляна Луцька-Андрушків

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Пробуймо щастя ще раз

Ми стоїмо на порозі відзначення 20-річчя побудови пам'ятника нашому великому українському поетові Тарасові Шевченкові у Вашінгтоні і 170-ліття з дня його народження. Не раз минулого року згадувалося про пам'ятник в українській пресі, де писалося про різні неполадки та недотягнення в догляді за самим пам'ятником. Давалися різні поради і пропозиції. Думаю, що ця справа була тоді на часі і її до певної міри наладнали, бо це все залежало від нас самих. І в суботу, 1-го жовтня минулого року, коли відбувалися урочистості під пам'ятником Шевченка у Вашінгтоні, присутні там українці вже не бачили тих неполадків.

Але є одна справа, яка хоч і не залежить від нас, але коли ми візьмемося за неї як слід, вона може принести великі позитивні наслідки. Це видання поштовим урядом ЗСА поштової марки з портретом нашого Т. Шевченка.

Вже 24 роки тому Український Конгресовий Комітету, як і багато з нас, а в тім числі автор цього листа, писали, добивалися в Уряді видання цієї марки, але з цього нічого не вийшло (я маю листа в цій справі від Державного департаменту з 28-го квітня 1960 року).

Чи з того часу були ще якісь додаткові намагання з боку нашого українсько-американського проводу поновити клопотання перед американським Урядом про видання Шевченківської поштової марки — я не знаю. Але коли не було, то варто попробувати знову і то якнайскорше робити заходи в тому напрямку.

Думку про те, що з цього нічого не вийде — треба відкинути, бо, як каже евангельська приповідка, „стукайте, і відчиниться вам". Тож треба „стукати" і може статися так, що цей раз „відчиниться".

Майже чверть століття минає відтоді, коли нам відмовили у виданні української поштової марки з образом Т. Шевченка, і минає 20 років від часу побудови в його честь величавого пам'ятника в столиці Америки Вашінгтоні. Це великий проміжок часу. Від того часу сталися великі зміни в світі і в настанові самого

Закінчення на ст. 6.

Проф. д-р Петро Стерчо

ЗВІДКИ ПРИЙШЛО ХРИСТИЯНСТВО НА РУСЬ-УКРАЇНУ?

II

Закарпатські історики Іван Орлай (1770-1829), Михайло Лучкай (1789-1843), Олександер Духнович (1803-1865), Іван Дулишкович (1815-1883), Юрій Жаткович (1855-1920), як і д-р Василь Гаджеґа (1864-1938) доказують первобутність українців Закарпаття, їх поселення кілька століть перед приходом мадярів на Закарпаття в 896 році, а також прийняття християнства перед приходом мадяр. Йоаникій Базилович (1742-1821), перший закарпатський історик, пише, що Закарпаття прийняло християнство від Кирила і Методія і що Мукачівське єпископство було засноване ще до приходу мадярів. Більшість мадярських істориків твердила немов би українці Закарпаття прибули вже християнами з подільським князем Федором Корятовичем щойно на переломі XIV-XV сторіч. З тією метою вони навіть готові були відректися свого Літопису Аноніма, що був написаний у 1147-1152 роках, бо згадував оборону Закарпаття князем Лаборцем перед приходом мадярів. Карпато-українського князя Лаборця називали вони лише легендарною постаттю.

Автор рецензованої праці, о. Степан Пап досліджував оборону Закарпаття князем Лаборцем, у якій-то боротьбі він загинув, але згинув у цій боротьбі біля Землину також вождь мадярів Алм. У 1965 році словацький археолог проф. Войтех Будінскі-Кричка відкопав гріб Алма біля села Землин, на захід від Ужгороду, і в той спосіб остаточно стверджено історичність постатті князя Лаборця. До речі, від того часу вже ніхто не вважає його оборонну боротьбу легендою (ст. 63-65).

Деякі історики перебільшували могутність Велико-Моравської держави, поширюючи її кордони навіть на українські землі Лемківщини, а зокрема приписували їй поширення християнства на Русі-Україні. Тому о. Степан Пап завдав собі труду, щоб на основі джерельних матеріялів вказати на помилковість тих тверджень. Територіяльно ця т. зв. Велика Моравія виникла із злуки Моравського й Нітрянського князівств. Моравський князь Моймир завоював Нітрянське князівство, вигнавши в 833 році його князя Прибину. Князь Ростислав вів оборонну війну проти наступаючих німців і щойно Святополк утвердив свою владу в Великій Моравії в роках 874-894. В 900 році на Велику Моравію напали мадяри й безповоротно її знищили. До речі, історики й до сьогодні не можуть ствердити, де була столиця цієї „великої імперії".

Вияснює о. Ст. Пап також взаємовідносини поміж слов'янськими предками теперішніх карпатських українців і болгарами. Теперішні болгари прибули на Балкан у 680 році, під проводом Аспаруха, з-над Озівського моря. Територіяльно ці землі належали тоді до Візантії, але були заселені слов'янами. В 681 році Візантія підписала мировий договір з болгарами й визнала їх господарями в новоствореній болгарській державі, „яка складалася з двох народів, з яких від одного лишилася назва, а від другого мова". Болгари були кочовиками й мали військову силу, але слов'яни стояли культурно вище і на протязі двох сторіч всеціло послов'янщили тюркські племена протоболгар. Болгарський хан Крум (802-814) знищив Аварську державу на території поміж Дунаєм і Карпатами і в той спосіб Історичне Закарпаття ввійшло у склад Болгарської держави із своїми князями, які визнавали зверхність болгарського хана. Але болгари не заселили Історичне Закарпаття, тому воно було під болгарами лише номінально. За володіння хана Бориса (852-889) болгари прийняли в 864 році християнство, а в 865 році Бориса вихристив патріярх Фотій у Константинополі і він прийняв ім'я Михайло. В той спосіб християнізація Закарпаття слов'янськими апостолами Кирилом і Методієм у 862 і 863 роках дістала ще згодом і офіційне підсилення.

Вищезгадана диґресія від теми дає краще розуміння того, чому о. Степан Пап відкидає всі дотеперішні теорії християнізації Русі-України. Всі ці теорії називає він непереконливими здогадами. Найдавніша т. зв. візантійська теорія, на думку автора, не має підстав, бо „греки не знали мови, не могли навчати, не могли по-слов'янськи служити. Незрозуміла грецька мова Богослужень була б не притягла народ" (ст. 9). Більше того, о. Ст. Пап наголошує те, що візантійські джерела згадують шлюб князя Володимира з царівною Анною, але не згадують хрищення населення його великої держави. Літописну леґенду про висилку послів для вивчення різних релігій автор вважає пізнішою вставкою провізантійського переписувача Несторового літопису.

Тому, що „в Україні нема важливих слідів якоїсь західньої єрархії," о. Ст. Пап відкидає т. зв. римську теорію, яка каже, що Володимир Великий прийняв ієрархію з Риму. Довше застановляється автор над Болгарсько-Охридською теорією Приселкова (та Г. Коха), за якою пішли також історики Української Церкви о. проф. д-р Атанасій Великий, ЧСВВ, та о. Іриней Назарко, ЧСВВ. Відкидаючи цю теорію, о. Ст. Пап погоджується з виводами проф. д-ра Миколи Чубатого, що ця теорія „не має за собою ані одної літери з тогочасних джерел", як і з його твердженням про те, що зв'язки Києва з Охридою, містом на теперішньому македонсько-албанському кордоні, були фізично неможливі в тому часі. Тьмутороканську теорію проф. М. Чубатого відкидає о. Ст. Пап, бо там Богослуження були правлені в грецькій мові, а крім того „доперва Володимир Великий увів Тьмуторокань у склад Руської Держави", а раніше в Тьмуторокані володіли хозари, мова яких була подібна до турецької. Відкидає він також здогади о. проф. д-ра Ізидора Нагаєвського, який пише, що нібито Кирило й Методій діяли на Русі-Україні вже від 848 до 860 років й у тому часі перебували вони навіть у Києві. Автор вичерпно й переконливо подає діяльність братів Кирила і Методія і лише посольство Кирила до хозарів припадає на той час, тобто у 860 році, до якого Методій зовсім не був причасний.

Багато з вищезгаданого треба вважати лише похідними справами, що дають краще зрозуміння до основного питання праці о. Степана Папа, тобто про початки християнства на Закарпатті. Подорож Константина-Кирила з місією до хозарів, зокрема до Тьмуторокані в 860 році ввела його вперше в контакт із тамошніми слов'янами, русинами-українцями. Тоді він пізнав, що його македонська мова дещо різниться від старо-української мови. Рівнож, їдучи з доручення Царгороду на Велику Мораву в 862-864 роках, брати Кирило й Методій впізнали на Історичному Закарпатті мову населення, що була дуже подібною до руської мови з-над побережжя Озівського моря. Знаючи слов'янську мову, вони могли входити в контакт не лише із провідною верствою, але і з широкими народними масами на Закарпатті. Це колосально допомагало їм у проповідувані науки Христової. І, власне, перебуваючи на Історичному Закарпатті більше року вони переклали богослужебні книги саме на мову населення Історичного Закарпаття, хоч прийнято називати її староболгарською з тієї просто причини, що в тому часі Історичне Закарпаття було в складі болгарсько-слов'янської держави. Отже, каже о. С. Пап, „на Історичному Закарпатті вперше прозвучала Літургія і Євангелія словами, якими звучить і тепер" (ст. 68).

Керівником місії Кирила й Методія на Мораву був Константин-Кирило, бо він був уже тоді єпископом чи архиєпископом. До речі, Методій на Мораву був висвячений у Римі на єпископа Моравії в 969 році, після того як там помер Кирило. Отже, на Закарпатті Кирило міг висвячувати священиків уже в 862-863 роках. Перед виїздом на Велику Мораву Кирило й Методій звербували учнів з-поміж закарпатців і болгарів і з ними поїхали християнізувати Велику Мораву. Вони привезли із собою вже готові богослужебні книги у старо-українській мові, близькій до чеської та словацької. Хоч князь Ростислав, який запросив їх, а спершу й Святополк підтримували їхню місійну працю, але проти них розгорнули завзяту боротьбу німецькі місіонери латинського обряду. Після повороту Методія на Велику Мораву, щоб обняти своє єпископство, в 870 році ув'язнили його баварські німецькі єпископи, а під їх впливом і князь Святополк звертається проти нього. До речі, східнє християнство не було взагалі допущене в Нітрянському князівстві, де неподільно володів латинський єпископ Віхінґ.

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛИСЯ НА СОЮЗІВЦІ В ДНЯХ ВІД 5-го до 11-го ЧЕРВНЯ 1983 РОКУ

(5)

6. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ

Звіт головної радної Гелен Олек-Скатт

Immediately after our Rochester convention, I continued to work on the UNA 10th Annual Golf Tournament held at Nordic Hills Resort Country Club in Itasca, Ill., on August 1, 1982.

The first Supreme Assembly meeting on September 18 and 19 at our estate in Kerhonkson was very beneficial, getting acquainted with the new board members, and also for the new members to get better involved.

I attended the 50th Anniversary Banquet of Soyuz Ukrainok on October 24, 1982, the blessing of the new home of the Chicago Plast Organization on November 21, and attended the 70th Anniversary of the Providence Association on November 7.

Mr. Peter Pytel, Secretary of Br. #139, arranged for a Youth Seminar for Sunday, November 21, and to show our 10 minute UNA film. The parents attended this seminar instead of the youth which was a big disappointment. However, parents are very concerned about their youth not participating in our Ukrainian activities and quite a discussion took place on this subject with Dr. Myron Kuropas commenting.

At our Rochester convention, the bowlers approached me and asked that we hold the next tournament in Rochester. Therefore, our Seventeenth National Bowling Tournament will be held in Rochester May 28 and 29, 1983 with Mr. Frank Kubarich as General Chairman. I have been in touch with Mr. Kubarich and have furnished him with all the rules and regulations and plan to attend with two teams out of Chicago. I want to stress how important these sports events are and I would ask that the Supreme Assembly members encourage bowlers from their respective areas to attend these tournaments as it shows good fraternalism, creates activity in their areas, and helps to enroll members into the UNA. At this point I do not know where the next tournament will be held but I feel strongly that Cleveland is a perfect site because it is centrally located and surrounded by many Ukrainian communities, such as Akron, Youngstown, Lorain, etc.

I don't think we realize how important these sports events are — be it bowling, soccer, tennis, swimming, or whatever — where would Soyuzivka be today if it were not for its sports events?

I cooperate with the Chicago District Committee and attend all their meetings, and at one of these meetings a suggestion was made that we hold a seminar for all our Chicago secretaries. Mr. Edwin Blidy, Mrs. Gloria Paschen and I were to present this seminar and we prepared a very fine program. However, we had a terrible storm that evening, Friday, November 19, and very few people showed. Perhaps we will try again.

We have a very fine tool on our hands but I don't think we are using it to the best advantage — "THE HELM OF DESTINY." We had two showings after mass at our church in Chicago on Sunday, May 15, and the response was tremendous — over 400 people saw it and everybody raved about it and asked that we show it again so that they may bring their children and families to see it. We had some inquiries about our insurance programs, too. This film should not be idle — it should be used constantly wherever, whenever possible. Let's use it.

My report is short — it's been quite year — we definitely need an organizer in this area to instill some enthusiasm. Just signed up 13 members for the year.

Звіт головного радного Тараса Шмагали

Thank you! To the delegates of the 1982 Rochester, New York Ukrainian National Association Convention.

I appreciate the confidence you have shown in me by electing me to my fifth term on the Supreme Assembly. I once again pledge to you that I will serve to the best of my ability with the good of our association always my first priority. Thank you again.

My activities, accomplishments, views and opinions, as in my past reports, are outlined as follows:

A. Activity for the Ukrainian National Association
B. Civic Efforts
C. Comments and Suggestions

A. Activity for the Ukrainian National Association

1. Ohio Fraternal Congress — 1st Vice President
2. Ukrainian National Association Urban Renewal Corporation — Board of Directors
3. Annual district and organizational meetings
4. Meeting of Supreme Assembly — Soyuzivka
5. Contacts in regards to the establishment of Ukrainian National Association Senior Citizen Center

B. Civic Efforts

1. Chairman, Ohio Heritage Groups Council
2. Vice Chairman, Cuyahoga County Republican Executive Committee
3. Member of Visiting Committee, Cleveland State University
4. Member of Visiting Committee, Dyke College
5. Cleveland Public Radio — Board of Directors

C. Comments and Suggestions

My comments, as in the past several years, fall primarily into three major areas: (1) rebuilding our membership; (2) managing our assets; (3) Ukrainian National Association leadership in the Ukrainian-American community.

1. Rebuilding our membership

Double your insurance — was an idea that I picked up from a Ukrainian insurance man who is a professional insurance agent. It is a sales promotion method which has been used by many major insurance companies.

At our September 1982 Supreme Assembly Meeting, I suggested that the Ukrainian National Association initiate our own year-end membership campaign along these lines. The idea was warmly received by our executives and the campaign was initiated. It worked! And that is good!

However, I must caution that we cannot build a solid membership base with this type of campaign. The double your insurance effort was a "quick fix" at best. Our organization cannot survive on this type of program. We must have a long-term plan. We have the basis for that plan in the report that was done by our consultant James Ballew. Based on the Ballew Report, and worked by our Executive Committee and Actuaries, we will soon be introducing some new products; modern types of insurance which the experts say will meet the needs of our community. This is not enough! Many of our secretaries and organizers did not actually understand our old products. You cannot promote something you do not understand. We must be prepared to initiate an extensive training program for our organizers, along with the introduction of the new insurance. But even this is not enough! The real answer is the development of a professional sales force. I am convinced that if we are to survive, we must develop this professional sales force and develop it now.

It is disturbing to me that we are not further along with the reorganization of our sales force. I am puzzled by the fact that in a period of great unemployment, we have not been able to find at least one young Ukrainian-American who will be willing to work for the Ukrainian National Association. Whatever the reason, it must be analyzed quickly and corrected; our future depends on it.

2. Managing our assets

In years past, I have titled this section of my report "The Ukrainian National Association Building." Many of the comments made concerning the building have been misunderstood and sometimes considered controversial. In order to put them in the proper context, I wish to directly approach the subject by discussing the building as an asset.

The building is an asset just like our stocks, our bonds, and our checking accounts. With our stocks, our bonds, and our checking accounts we want to earn the highest interest in order to get the greatest return on our investment. That is just good management! We must look at our building the same way. It is an investment! An asset! And we should look to get the highest rate of return.

As I have stated on numerous occasions, two facets of our situation prevent us from maximizing our financial returns from the building. They are:

(a) we still do not have permanent financing and have $8 million of our own money invested; and

(b) the tax shelter of the building is an asset from which we can recognize no benefits.

It is my strong feeling that in the very near future we must solicit the financial expertise necessary to solve both these problems. This is especially important now since no one really knows how long our present period of relatively low interest rates will exist. We must enter into an agreement which will sell our tax shelter and eliminate our temporary financing. We will still own and control the building itself! Only then can we maximize the returns on our investments and truthfully say that we are managing our assets well. Until then, the building remains a bad investment.

3. Ukrainian National Association leadership in the Ukrainian-American community.

The 1982 Rochester Convention settled the issue as to who is going to control the Ukrainian National Association. Our association remains a totally no-partisan fraternal association which holds the best interest of the Ukrainian community as its first priority. Unfortunately, the conflict with UCCA and the role which the Ukrainian National Association should play as a leader in the Ukrainian community continues. It has continued almost to the point of embarrassment. It has continued at some of the highest levels of government. Our conflict has become public, especially on the Washington scene. It will be a long time before Ukrainians are able to regain the image, which we had for many years, of a well-organized united group. However, this must be our goal.

The Ukrainian National Association has no choice now but to take a leadership position and try to accomplish this goal. We must remain active as leaders of the Ukrainian community and remain the finest, strongest and most important Ukrainian organization in the free world

Звіт головного радного Андрія Джули

First, I wish to thank the delegates who voted for my re-election as a Supreme Advisor to my eighth consecutive term.

Prior to the convention, a regional meeting of the 18 Ukrainian National Association branches in Western Pennsylvania was held on April 25 in the Hilton Hotel, Pittsburgh. A second rally was held on Sunday, October 10 in the lodge rooms of branch 161 in Ambridge. Both of these sessions were well represented and our Supreme President, John O. Flis took active interest in the discussions. At this meeting, Mr. Flis gave those present a review of the new incentive to organize those members who are presently in the organization, between the ages of 60 to 65, to increase to a larger amount of coverage. This new idea helped our branch to organize 31 new applications. It also helped my area to achieve 75% of its annual quota for 1982.

This concludes my report for the year 1982, believing that 1983 will be a better year.

Звіт головного радного Євгена М. Іванціва

I extend my appreciation to the delegates of the UNA Convention for their confidence in and support for me. As in my previous term as Supreme Advisor, I will work for the best interests of our organization and attempt to represent the interests of all our members.

With the exception of attendance at the annual Supreme Assembly meeting, the By-Laws of the UNA assigns no duties to Supreme Advisors. The Advisors, therefore, act at the request of the Supreme President. Advisors, however, are elected by our membership and should take an active interest and role in the operation of our organization beyond those duties assigned by the President.

The goal of our work must be to increase the membership of the UNA and to improve the operations of our organization. Initiatives in these areas by Advisors should be welcome by the Supreme Executive Committee. During the past year, I have found the Supreme Executive Committee receptive to ideas.

Though this is a report on my activities for the past year, I have also included my recommendations for initiatives that our organization should take over the next year or two. While recommendations in the annual report have been criticized in the past, they are consistent with the concept of annual reports. Clearly, the work done identifying either problems that need to be addressed or better methods of accomplishing our goals can and should be considered part of the work of individuals on the Supreme Assembly. Therefore, I have divided my report into what I have done during the past year and recommendations which I make to the Supreme Assembly and which are based on my experience during the past and previous years.

Report

During the past year, I have fulfilled all the duties assigned to me by the Supreme President. My first duty was to attend the Supreme Assembly meeting held at Soyuzivka in September. The purpose of the meeting was to address our membership problem. I took an active role in that meeting and assisted in the formulation of a program which the Supreme Executive Committee agreed to undertake. That program included changing of requirements for a medical examination, changing the limits on age restrictions for insurance protection, the offering of additional insurance without a medical examination, and the hiring of a full-time organizer. The concensus was that the target group was to be young professionals, either not currently members or insured at only a token level.

At the direction of the Supreme Executive, I attended the Baltimore District Meeting on October 17, 1982 and filed a report for that meeting on October 25, 1982. Again, I attended the Baltimore District Meeting on February 27, 1983 and filed a full report of the meeting on March 2, 1983.

In addition, I have consulted with members of the Supreme Executive on numerous issues during the course of the year. I have agreed to actively participate in the Washington committee which is organizing a commemorative program for the 50th anniversary of the famine. The UNA is a member of the central committee and will play a role, throughout this year, in its activities. By my participation in the Washington effort, the interests of the UNA will be represented and protected.

Lastly, I have agreed to organize and participate in the political activities panel which will take place at the UNA sponsored "Youth Panorama" at Soyuzivka in July of this year. This program is designed to attract young Ukrainians to Soyuzivka and to the UNA.

Recommendations

BROCHURE — The September meeting of the Supreme Assembly agreed that a major effort to attract young professionals in the age group of 25 to 40 must be undertaken if the UNA is to be a viable organization in the future. Part of that effort must be to produce a "professionally-done" brochure about the UNA and its insurance offerings. This age group is bombarded with professional brochures delivered by slick salesman almost on a daily basis. To compete with the American insurance companies, the UNA must approach these individuals in a professional manner which includes a brochure professionally produced.

Currently, there are numerous mailing lists of individuals in this age group. The brochure can be mailed to these individuals initially with a follow-up telephone call or visit by the organzer and or the local secretary. At that point, it is important that they be equipped with sufficient materials that will provide confidence in the prospective member that the UNA is, indeed, professional and not just "another Ukrainian organization." It must be kept in mind that many of these individuals have had little, or no, experience with our organization. This should be our first objective.

SCHOLARSHIPS — In the past I have been a member of the scholarship committee and have made this recommendation. I make it again because I feel strongly about it. While it is beneficial to award as many scholarships as possible so that as many members as possible benefit, the reality is that when tuition costs are $7,000 or more a year, $100 does not mean a lot. At the same time, I understand that if the UNA awarded full scholarships, very few individuals would receive this benefit from our organization.

I, therefore, propose that the current system be changed to provide two types of scholarships. The first would be a continuation of the current system. In addition, however, the UNA should provide one full four-year scholarship of up to $5,000 per year. In the fourth year of this program and beyond, this program would be obligated for $20,000 annually. This four-year scholarship should, however, have some conditions. The first condition should be that it is limited to those individuals studying journalism or business administration. The second condition is that the recipient be required to commit to working for the UNA or Svoboda for a period of two years after completing his or her studies.

The benefit to the recipients is twofold. First they receive $20,000 over a four-year period, and secondly, they have a guaranteed job (for which they will be paid) after completing their studies. The benefit to the UNA is that we will have young individuals, trained in the fields which we require, working for us. Once the program is underway, at any time, we would have two such individuals working at the UNA.

SOYUZIVKA — One of the greatest assets which the UNA has is both the actual estate of Soyuzivka and the "good-will" of Soyuzivka. It is attractive to both young and old. It is time, however, that we move beyond the Soyuzivka of the 1950's, 1960's, and 1970's. While Soyuzivka is still attractive, we must continue to improve and modernize the facilities. While discussions about a new "motel" have taken place in the past, the time has come for initiation of such a project. The current facilities should be retained, but a new modern motel with modern conveniences, such as telephones and televisions, should be built. Family vacations at Soyuzivka would increase with better facilities.

BUILDING — At the September meeting and in the past, suggestions have been made to provide for individual investment in our home office building. That suggestion would provide our members with an opportunity to take advantage of tax breaks which the UNA cannot utilize. In addition, it would provide the UNA with additional funds to implement other programs discussed elsewhere in this report.

SENIOR CITIZENS HOME — While the UNA has pursued this program over the years, we should reconsider any effort to build a senior citizens home at Soyuzivka. Many of our retired members are not moving north to a cold climate but are moving south to Florida or Arizona. Consideration should be given to building such a facility in the south near an established Ukrainian community.

POLITICAL ACTION COMMITTEE — The UNA as an organization and its membership has been actively involved in the American political system. This has included both activities in support of Ukrainian dissidents and issues and activities necessary for the effective functioning of our organization. To provide an example of the latter, a few years ago, there was a proposal to regulate all insurance companies at the federal level. This proposal, depending on the specific legislation, could be an advantage or a major disadvantage to the UNA and other fraternals. Fraternals would then have to compete with the large insurance companies for influence on the federal level, a situation for which most fraternals are ill-equipped.

To enhance the limited influence which UNA already enjoys in the U.S. Congress and the Administration, it would be prudent to organize the political activity of our membership in a non-partisan manner. This is especially true for political contributions. The UNA can organize a political action committee (PAC) which would contribute financial assistance to Members of Congress who have supported the concerns of the UNA and the Ukrainian community. It could be organized in a bi-partisan manner with equal representation from both parties. While the UNA, as an organization, cannot contribute campaign contributions, it can organize the effort and finance the administrative costs (for mailings, etc.). The contributions for the candidates would come from the members of UNA who wish to contribute through our organization. Many of our members already make political contributions (political contributions, it should be noted, are tax deductable to certain limits).

The result would be greater political access and influence for the UNA and its members when issues of concern to the community and the UNA arise.

Звіт головного радного Володимира Гавриляка

Бути головним радним такої великої братської установи, якою є УНСоюз — це не лише честь, престиж і гордість, але рівночасно також велика відповідальність і обов'язок, за які треба своєчасно звітувати перед союзовою громадою.

Обов'язки радних це не лише „допомагати своєю радою і порадою Головному Екзекутивному Комітетові, але також вести союзову працю на своєму терені і дбати з почуттям відповідальности за ріст і і розвиток УНСоюзу, за його успішну організаційну і фінансову господарку і за його напрям на майбутнє. Хто виконає свої обов'язки, тому це честь і слава, а хто не виконає їх як слід, це сором і встид перед громадою і знайомими.

Коли я приймав кандидатуру на радного, то мав це на увазі і в той же час виринали в моїх думках сумніви і побоювання, чи мої час, вік і здоров'я дозволять мені виконати ці обов'язки, як належиться.

Заохотою до прийняття кандидатури були мої щирі друзі і факт, що велику частину таких союзових обов'язків я вже виконував раніше, як довголітній відділовий секретар, як активний член Управи Окружного Комітету, спочатку як його секретар, а згодом як голова, а перед і в часі 30-ої Конвенції, як голова Конвенційного Комітету.

Все ж таки відповідальність була тоді менш престижева, бо за недомагання і недотягнення або невдачі треба було сподіватись у меншім окруженні.

Мій вибір завдячую в першу чергу тим друзям-союзівцям, які без моєї ініціятиви і старань доложили максимум своїх зусиль, щоб вибір увінчався успіхом. Для того опісля я був зобов'язаний приректи їм, що доложу всіх своїх зусиль, щоб виправдати їхнє довір'я до мене. Згідно з тим приреченням я й працював на союзовій ниві.

Звітуючи про мою працю від час вибору, мушу попередити, що мені не було б легко розмежувати завдання головного радного від завдань, які я виконував на інших позиціях, тому я звітуватиму за все, бо вся ця праця належала виключно і в цілості до союзових справ і завдань.

1. У першу чергу хочу пригадати, що мої союзові обов'язки голови Конвенційного Комітету не скінчились на Конвенції. По Конвенції я мусів приготовити фінансові рахунки Конвенційного Комітету і розрахуватись за них, себто за бенкет, концерт і пропам'ятну книгу.

Зібрані, повірені і відруковані рахунки я представив до затвердження зборам Конвенційного Комітету, які відбулися 28-го серпня 1982 р. в приявності головного предсідника УНСоюзу д-ра Івана Флиса. З приємністю і задоволенням стверджую, що імпрези і пропам'ятна книга оплатили самі себе, і УНСоюз та Окружний Комітет вийшли з позитивним сальдом за них.

Про висліди праці Конвенційного Комітету написав я в дописі до „Свободи", який був поміщений в ч. 153 за день 14-го серпня 1982 р. під заголовком „Поконвенційні Рефлекції".

2. У місяці вересні в днях 18-го і 19-го 1982 року я брав участь у першім засіданні новообраного Головного Уряду, що відбулося на Союзівці, на якому обговорювано організаційні й інші актуальні справи УНС.

3. В днях 12-го і 13-го листопада 1982 р. був присутнім і звітував за округу на нарадах голів окружних комітетів УНСоюзу на Союзівці.

4. Для Рочестерської Округи випрацював плян активности Комітету і її відділів, який був затверджений зборами Окружного Комітету 27-го листопада 1982 р. Затверджений плян вислано Головному Екзекутивному Комітетові для апробати й устійнення дат. Враз із тим пляном вислано також резолюцію зборів—домагання до Головного Екзекутивного Комітету поробити конкретні пляни і пропозиції для злуки з Українським Братським Союзом. У наших плянах треба було дещо справляти і змінювати тому, що не одержано власноєї відповіді від Екзекутиви.

5. В місяці лютому 1983 р. скликав засідання Управи Окружного Комітету, на якім устійнено дати плянів союзової активности округи.

6. За тим пляном улаштовано в Рочестері висвітлення фільму „За стерном долі" в суботу 26-го березня 1983 р. для родичів і учнів „Рідної Школи" в залі церкви Св. Йосафата, і в неділю, 27-го березня 1983 р., в залі УНДому для громадянства. В неділю висвітлення фільму сполучено з виступом п. Марти Кордуби з доповіддю про братську активність УНС. Понад 150 громадян були присутні.

Тому, що школярі і громадяни були захоплені фільмом, пороблено заходи, щоб фільм був ще раз висвітлений в Рочестері під час фестивалю церкви Св. Йосафата в серпні 1983 р.

7. В неділю, 17-го квітня 1983 р., відбуто річні збори Окружного Комітету в присутності 30 представників Відділів УНС, на яких, по звітах і дискусії в актуальних союзових справах переобрано дотеперішню Управу, включно з з моєю особою, як головою. На зборах був присутній і реферував про союзові завдання старший обласний організатор Василь Оріховський.

8. В дальших плянах намічено відсвяткування 90-річчя „Свободи" імпозантною імпрезою, сполученою з ювілеєм двох Відділів—Братства Св. Йосафата і Товариства „Запорожська Січ" в осені ц.р.

Згода двох Відділів влаштувати спільну союзову імпрезу свідчить про нашу свідомість, як треба тісно і гармонійно співпрацювати без взаємного суперництва, заздрощів і упереджень.

9. Маємо на меті також зорганізувати союзову туру-прогулянку на Союзівку і до місця осідку УНС. В тій справі пороблено щойно ініціятивні заходи.

10. Ділянка організування нових членів до УНС була тільки продовженням моєї попередної праці. Я постійно організував членів, як давніше. Мушу признатись, що у тій практиці я звертав меншу увагу на суми забезпечень, а більше на поширення і збільшення членства. Важливим критерієм для мене було об'єднання наших громадян у своїй рідній установі.

В 1982 р. по Конвенції я вписав 21 члена, що разом дало мені 33 членів за 1982 р. В 1983 р. за перших 4 місяці я вписав 18 членів.

11. З членами Екзекутивного Комітету я держав постійно дружній контакт в усіх справах, як відділових так і в справах округи, чи загально союзових. За малими виїмками співпраця головних екзекутивних урядовців і канцелярії була своєчасна і вповні вдоволяюча.

12. Беручи активну участь у громадському житті, я завжди старався пропаґувати добре ім'я УНС і потребу дальшого його росту. Старався гідно репрезентувати УНС особисто або через висланих делеґатів Окружного Комітету на різних громадських академіях, національних святах, ювілеях і бенкетах.

Це все, що можна сказати про мою працю за цей короткий звітовий час.

Як звичайно, я завжди мав повну кооперацію і поміч своїх приятелів і співпрацівників. Почуваюся до обов'язку подякувати всім тим, із якими мені доводилось співпрацювати на терені Рочестерської громади: членам Конвенційного Комітету за віддану і вдатну співпрацю під час і по Конвенції УНС, членам і представникам Відділів нашої Округи за дружні відносини та співпрацю і всім тим друзям, що допомагали мені своїм словом або ділом організувати членів.

Без їх допомоги та щирої співпраці я не міг би був здобути тих нехай і скромних, але наполегливих досягнень, про які звітую сьогодні.

Звіт головного радного Володимира Кваса

Мені дуже приємно звітувати, як одному з членів Головного Уряду Українського Народного Союзу; досі я звітував як управитель Союзівки.

Мій звіт буде складатися з двох частин, а це: коротко про Союзівку, бо я ще частинно працював і впроваджував нового управителя до праці останнього року, та з моєї діяльности як головного радного.

Останній рік на Союзівці був загально добрий, а спеціяльно осінній сезон. Найбільше успішний був з'їзд Союзу Українок, коли з'їхалося понад сімсот молодих жінок. Конференція була фахово підготовлена і добре зорганізована. Про подробиці я не буду звітувати про Союзівку, бо ви будете мати нагоду послухати звіту нового управителя.

При цій нагоді я хотів би поділитися з Вами моєю думкою про Союзівку.

Від початку Союзівки ми старалися створювати українську атмосферу і провадили її як українську розвагово-відпочинкову та культурно-мистецьку оселю. При великій праці ми стягали і стягаємо тут молодь і старших, різні організації, влаштовуємо культурно-мистецькі виставки і різні курси для молоді.

Можемо оправдано похвалитися, що не дармо називають Союзівку „шматок України" на американській землі, а молодь називає її „Українською Меккою".

Треба признати велику заслугу Українського Народного Союзу, що не жалував грошей на цю ціль. Це була найкраща інвестиція, бо завдяки Союзівці багато молодих людей знайшло себе хто вони і горді зі свойого походження. Також мали нагоду запізнатися з другими українцями і деякі женилися; між нами тут є присутні, які можуть це потвердити.

Я звітує про це, щоби пригадати і перестерегти, щоби ми не перейшли на комерційний готель, бо в Америці є багато готелів; ми також можемо мати люксусові кімнати чи меблі, але як ми не будемо мати українського характеру, то ми все стратимо і будемо за це відповідати.

Мій звіт, як головного радного буде короткий, бо статут УНС обмежує працю радного, дозволяє бути діяльним тільки у своїх Округах, виконувати припоручення, дані їм Головним Екзекутивним Комітетом, і допомагати їм порадою в справах Союзу.

За останній рік я зорганізував понад 30 членів. Я є предсідником 88-го Відділу „Союзівки", який я зорганізував. Відділ тепер має 425 членів і є одним з тих Відділів УНС, які зростають числом членів.

Наш довголітній секретар проф. Васьків захворів і я підшукав молоду людину на його заступника, п. Стефу Гаврилюк.

На наше прохання Екзекутива перенесла наш Відділ з Ню-Йоркської Округи до Альбанської, бо нам ближче до Албані.

Екзекутива УНС призначила мені репрезентувати УНС на Здвизі СУМА в Еллевілі в День Праці. Мене там прийняли тепло, спеціяльно молодь.

Дня 9-го квітня я репрезентував УНС на річних загальних зборах Округи Албані-Трой. Збори були успішні, помимо того, що деякі секретарі не є задоволені „Свободою", чи деякими потягненнями Головної Екзекутиви УНС, але при кінці всі прирекли, що будуть працювати для УНС, а спеціяльно організувати членів.

Дня 10-го квітня 1983 я був представником УНС на загальних зборах Округи Сиракюз. Ці збори були менше успішні, бо був сильний дощ і багато секретарів Відділів не могли приїхати. Це велика Округа і, на мою думку, хтось з УНС повинен туди поїхати й особисто обговорити зі секретарями Відділів, щоби мати успішний рік в організуванні членів. По зборах в Албані і Сиракюзах я висвітлив фільм УНС „Іншуранс Плас". Побажано було би, щоби на такі збори були запрошені всі члени, які могли би прислухатися до наших проблем і могли би висловити свої думки.

Рівнож брав я активну участь в українських організаціях та був активний в американській громаді. Я є леґіслятором повіту Олстер, а на другий рік мене призначили головою бенкету леґісляторів стейту Ню Йорк.

При кінці я бажав би поділитися деякими думками і внесками. Ми замало пишемо в „Свободі" про УНС і багато людей не знає, яку велику працю робить наша установа для членів і для цілої громади.

Український Народний Союз уділив великі суми для допомоги нашим членам, дав дотації церквам, науковим установам і організаціям та стипендії для студентів. Якщо це появляється деколи, то люди забувають; ми повинні мати постійну рубрику про УНС, також у англомовному „Українському Тижневику", бодай раз на місяць, в іншому характері, як „Трибуна УНС", бо „Трибуну УНС" більше читають секретарі, а також у літньому сезоні на Союзівці повинен бути інформативний осередок про УНС.

Я мав нагоду працювати з молодими студентами і я вірю в молодь. Ми мусимо їх переконати, що вони мусять від нас перебрати і дальше продовжувати все це, що їх батьки придбали. Я певний, що ми будемо мати успіхи. Наприклад, англомовний „Український Тижневик" провадять молоді люди і ми чуємо похвали, передплатники збільшуються, а молодь радо читає, бо себе розуміє.

Ми затруднюємо Марту Кордубу, як референтку братської діяльности, а Аня Дидик буде провадити мистецько-культурні програми під час літнього сезону на Союзівці. Ми мусимо допомогти їм, навіть, як вони не так робили би, як ми хотіли б, але їм треба дати нагоду. Ми повинні організувати конференції молодих членів по стейтах, також підшукати молодих людей в Канаді.

З ними треба говорити, вислухати їх думок, бо вони є ті, що мають від нас перебрати нашу організацію.

Відомо, що це все пов'язане з коштами, але ми мусимо попробувати. Це все ми повинні подискутувати і посвятити більше часу під час наших нарад.

Свій звіт закінчую кличем: „Лицем до молоді!"

Звіт головної радної Теклі Мороз

Починаючи мою 3-тю каденцію головної радної УНС, маю велику приємність звітувати за мою союзову діяльність у минулому році.

У першу чергу складаю щиру подяку всім тим делеґатам 30 Конвенції УНС в Рочестері, які перевибрали мене на пост головної радної.

Минулий конвенційний рік проходив досить різноманітно: підготовка до Конвенції, перебіг Конвенції та її вислід і післяконвенційний плян — все це разом віддзеркалює дійсність союзової праці для кожного з нас.

Моя союзова праця нічим не різниться від попередніх років: я дбала про збільшення кількости членства та старалася зберігати добре ім'я Батька-Союзу.

Репрезентувала УНС де лише була до цього нагода: на різних культурних імпрезах в Монтреальській Окрузі, як рівнож, уже від самих початків, як член Головного Уряду я кожного року репрезентувала УНС у міській управі в Монтреалі при таких нагодах, як проголошення деклярації з нагоди роковин проголошення Української Державности 22-го січня 1918 р.; брала участь у засіданнях членів Канадського Представництва УНС під керуванням сенатора Павла Юзика та у післяконвенційних нарадах новообраного Головного Уряду УНС.

Слід згадати, що минулий рік був дуже тяжкий у приєднуванні нових членів з уваги на масове безробіття, а головно у Квебекській провінції, де я живу і працюю; багато молодих подруж і самітніх осів виїжджають до інших провінцій Канади.

Помимо тих великих труднощів, моя організаційна діяльність, посувалась вперед, хоч і з меншим успіхом.

Сповняючи обов'язки голови Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Монтреалі, ми відбули кілька засідань і гармонійно разом співпрацювали для добра УНС. Крім того, я брала участь у зборах місцевого Відділу КУК, як рівнож брала участь у з'їзді голів Окружних Комітетів УНС, що відбулися осінню 1982-го року на Союзівці. Монтреальська Округа об'єднує лише 8 Відділів, а з них 6 Відділів були діяльними й приєднали разом 67 нових членів, за що належиться щира подяка відділовим секретарям та іншим членам відділових управ і конвенційним делеґатам; велике признання й щира подяка належиться зокрема секретарці 434 Відділу п-і Лесі Дольницькій, яка приєднала найбільше число нових членів в Окрузі.

Як секретарка 465 Відділу УНС, я старалась справно полагоджувати різні адміністраційні справи у співпраці з довголітнім головою Відділу п. Осипом Дячишиним, який ревно опікується Відділом і дбає про його постійний розвиток.

МОЇ СПОСТЕРЕЖЕННЯ Й ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ДОБРА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ:

1. Поробити всі можливі заходи перед поштовими властями в Канаді, щоби щоденник „Свобода" вчасніше приходив до передплатників, які тижнями не одержують щоденника, або взагалі деяких чисел не одержують, як рівнож пропадають і листи.
2. Деякі члени отримують по кілька упімнень від адміністрації „Свободи" за передплату щоденника, за яку вони вже наперед заплатили.
3. Старатися впровадити 3-ступневу виплату дивіденди: а) кожного року, б) що кілька років, в) залишати її до кінця зрілости грамоти — залежно від бажань членів, а головно для нових кандидатів у члени. Це сприятиме у забезпечуванні їх на більші суми забезпечення.
4. Секретарську квартальну винагороду висилати найпізніше в половині кожного 4-го місяця, як рівнож прискорити виплату за дозрілі грамоти й посмертного для спадкоємців.

Звіт головного радного Андрія Кейбіди

I wish to thank the delegates of the 30th UNA Convention for electing me Supreme Advisor and on this my first year's tenure am honored and privileged to present my activities:

Represented the UNA at the Diamond Jubilee Banquet of St. John the Baptist Ukrainian Church, Newark, N.J. on Sunday, May 23, 1982.

Was appointed to serve as a member of the New Jersey Ethnic Advisory Council by Governor Thomas A. Kean on August 13, 1982.

Served as Chairman of the Ethnic Campaign Liaison Committee for the election of New Jersey's Representative Millicent Fenwick for the United States Senate.

Served as Assistant Chairman and master of ceremonies at the 12th annual New Jersey UNA Day held Sunday, August 29 in South Bound Brook. Over 1000 persons attended the successful event including our Supreme President, John O. Flis; Ulana Diachuk, Supreme Treasurer; Walter Sochan, Supreme Secretary; Stefan Hawrysz, Supreme Organizer; Nestor Olesnycky, Supreme Auditor; Wasyl Orichowsky, senior field organizer; Marta Korduba, fraternal activities director and Roma Sochan Hadzewycz, editor of The Ukrainian Weekly. Four longtime UNA secretaries from New Jersey were awarded plaques for their valued contributions to "Batko Soyuz."

Lee A. Iacocca, Chairman of a White House Commission to restore and preserve the Statue of Liberty and Ellis Island, launched a national campaign to raise $230 million during a September 15 ceremony in Manhattan's Battery Park. Among the invited representatives sharing the platform with Mr. Iacocca were John O. Flis and I, as a member of the New Jersey Ethnic Advisory Council.

Participated as one of the UNA Supreme Assembly representatives at the annual UNA District Committee Organizational Meeting in Newark, N.J. on Sunday, October 6. Twenty branches were invited to partake in the various discussions and to receive enlightened encouragement from Stefan Hawrysz, Wasyl Orichowsky and Nestor Olesnycky.

Served as one of the UNA Delegates at the annual meeting of the New Jersey Fraternal Congress on Saturday, October 9 at the Landmark Inn, Woodbridge.

Coordinated New Jersey's Ukrainian Independence Day Proclamation Ceremony in Trenton on January 20, 1983. Governor Thomas Kean signed the proclamation before a large delegation of members of the Ukrainian Community and delivered a speech on this occasion.

Coordinated the ceremony of Ukrainian Independence Day on January 22 at Town Hall in Maplewood and at the office of the Essex County Executive office in Newark.

Served as a member of St. John's Ukrainian Catholic Church Committee which sponsored a concert and reception at the school gymnasium on January 2 to honor the Very Rev. Michael Hrynchyshyn, C.S.S.R., who was named Apostolic Exarch for the Ukrainians of France by Pope John Paul II.

Appointed staff member of the Liberty Park Festival 1983 Committee, of the N.J. Ethnic Advisory Council, which is sponsoring its annual two day ethnic festival at the Liberty State Park, Jersey City, on September 10-11, 1983.

Will attend the UNA District Committee meeting on Saturday, April 30 to take part in the discussions of future programs beneficial to the UNA as well as final preparations for the annual UNA Day, Sunday, August 28, 1983. As an elected staff member of the UNA District Committee of Newark, I will serve as assistant chairman for the UNA Day. Plans have been formulated for a bus trip for UNA members to Soyuzivka in July.

As Secretary of UNA Branch 322, Maplewood, organized 14 members and will continue to develop plans for organizing new members during my tenure so that the UNA will prosper and grow.

Звіт головної радної Анни Гарас

Під час 30-ої Конвенції Українського Народного Союзу, що відбулася в місті Рочестер, Н.Й., мене переобрано 4-ий раз на головну радну, за що дякую шановним делеґаткам і делеґатам цієї Конвенції.

Моя праця в Українськім Народнім Союзі: крім обов'язків головної радної, я була головою Окружного Комітету Відділів УНС в Лігай Велі, Па., та секретаркою 47-го Відділу УНС у Бетлегемі, Па.

Як головна радна, я брала участь у поконвенційних нарадах Головного Уряду УНС, що відбулися 18-го і 19-го вересня 1982 року на „Союзівці" в Кергонксон, Н.Й.

Репрезентувала УНС на святочному відзначенні 90-ліття Патріярха Сліпого та брала участь у бенкеті т. зв. "William C. Rybak Handicapped Children Fund", що ним управляє представник Стейтової Ради, адвокат Василь Рибак.

Як голова Окружного Комітету, я старалася бути в контакті з відділовими урядовцями, допомагала їм порадами, головно щоби дбали про зріст членів. Наша Округа виконала квоту на 77 відсотків. При цьому мушу сказати, що Управа нашого Окружного Комітету працює як одна родина — за це складаю членам Управи щиру подяку.

Як секретарка 47-го Відділу старалася я в першу міру збагатити Відділ новими членами. В звітовому році я придбала 21 члена.

Крім праці для Українського Народного Союзу, я беру також участь в громадській праці різних установ. Належу до Головної Управи ОЖ ОЧСУ та 4-го Відділу ОЖ ОЧСУ в Аллентавні; до 91-го Відділу СУА в Бетлегемі, Па., як також до Головної Управи Карпатського Союзу, та Відділу Українського Конгресового Комітету у Лігай Велі.

Звіт головного радного Тараса Максимовича

Since the UNA Convention in Rochester, Branch 368 in Miami has made gains, and considering the push for more UNA members, Branch 368 has enrolled 10 new members and added 41 new policies. All policies, regardless of who signs them up, are turned over to our new financial secretary, Mr. Andrew Maryniuk.

The third week of September I attended our annual Sept. meeting at Soyuzivka.

The following week Dr. Flis and Ulana Diachuk attended the National Fraternal Congress in South Florida. The Miami branch hosted a reception for Dr. Flis and Mrs. Diachuk at the Ukrainian American Club in Miami.

As Supreme Advisor, our UNA policies (organizational) are completely explained and conveyed to the Ukrainian organizations in Miami, through the Umbrella, The United Ukrainian American Organizations of Miami, of which I happen to be president.

At the many functions I must attend because I am officially involved as an officer, I also attend as Supreme Advisor of the UNA. The latest was the 30th Anniversary of the Ukrainian Catholic Church in Miami, where I served as Toastmaster at the Banquet.

The infamous "political party" attempts to circumvent our Ukrainian observances, as was the case in the "Famine" program, and is still trying to ignore the present cooperation between the UNA and other groups. Although we can't prevent them from activity in their Hollywood, Fla. area, we have been successful in keeping Miami solidified.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ

Головний предсідник

JOHN O. FLIS
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Заст. головного предсідника

MYRON B. KUROPAS
107 Ilehamwood Drive
De Kalb, Ill. 60115

Гол. директор для Канади

Senator PAUL YUZYK
1839 Camborne Cresc.
Ottawa, Ontario
Canada K1H 7B6

Заст. головного предсідника

GLORIA PASCHEN
235 N. Aldine Avenue
Park Ridge, Ill. 60068

Головний секретар

WALTER Y. SOCHAN
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Головний касир

ULANA M. DIACHUK
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Головний організатор

STEFAN HAWRYSZ
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

NESTOR OLESNYCKY
17 Garthwaite Ter.
Maplewood, N.J. 07040

ANATOLE DOROSHENKO
1664 Taurus
Cedarburg, Wisc. 53012

JOHN HEWRYK
327 McAdam Avenue
Winnipeg, Manitoba
Canada R2W 0B3

BOHDAN HNATIUK
535 Prescott Road
Merion Section, Pa. 19066

Very Rev. STEPHEN BILAK
10640 N.W. 2nd Avenue
Miami Shore, Fla. 33150

ГОЛОВНІ РАДНІ:

HELEN OLEK-SCOTT
7644 W. Rosedale Avenue
Chicago, Ill. 60631

TARAS SZMAGALA
10976 Tanager Trail
Brecksville, Ohio 44141

ANDREW JULA
15 Sands Avenue
Ambridge, Pa. 15003

JOHN ODEZYNSKY
3424 Division St.
Philadelphia, Pa. 19129

EUGENE IWANCIW
6138 N. 12th Street
Arlington, Va. 22205

WALTER HAWRYLAK
65 Simpson Road
Rochester, N.Y. 14617

WALTER KWAS
Soyuzivka, UNA Estate
Kerhonkson, N.Y. 12446

TEKLA MOROZ
345 36th Avenue
Lachine, Quebec
Canada H8T 2A5

ANDREW KEYBIDA
19 Rutgers Street
Maplewood, N.J. 07040

ANNA HARAS
1930 Greenleaf Street
Bethlehem, Pa. 18017

TARAS MAKSYMOWICH
1318 18th Street
Miami Beach, Fla. 33139

WASYL DIDIUK
142A Grenadier Road
Toronto, Ontario
Canada M6R 1R6

WILLIAM PASTUSZEK
9 So. Chester Road
Swarthmore, Pa. 19081

ROMAN TATARSKY
26786 Eureka
Warren, Mich. 48091

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР „СВОБОДИ":

ZENON SNYLYK
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ПОЧЕСНІ ЧЛЕНИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС:

MARIA CHUCHMAN
17 Austin Crescent
Toronto, Ontario
Canada

STEPHEN KUROPAS
3301 N. Newland
Chicago, Ill. 60634

JAROSLAW PADOCH
71 East 7th Street
New York, N.Y. 10003

GENEVIEVE ZEREBNIAK
1449 Redwood Avenue
Akron, Ohio 44301

ANNA CHOPEK
678 44th Street
Los Alamos, N.M. 87544

BOHDAN ZORYCH
18 Leland Avenue
Toronto, Ontario
Canada M8Z 2X5

WALTER ZAPARANIUK
1211 Downer Avenue
Utica, N.Y. 13502

MARY DUSHNYCK
2 Marine Avenue
Brooklyn, N.Y. 11209

JOSEPH LESAWYER
2643 Deer Path
Scotch Plains, N.J. 07076

РЕДАКТОР-ЕМЕРИТ:

ANTHONY DRAGAN
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Різдвяний сезон в УІА

(УІА-Р. С-кий). В останніх роках Український Інститут Америки (УІА) став магнетним ядром, яке притягає чимраз численнішу позаукраїнську публіку, знайомлячи її з нашою культурною спадщиною та українською справою взагалі. Тим самим Інститут сповняє своє намічене завдання служити „вікном на світ" не тільки завдяки його приміщенню у пишній палаті середмістя, яку федеральні та міські установи міста Ню Йорку визнали й офіційно іменували історичною пам'яткою, але, в першу чергу змістом його діяльности.

Ця діяльність у формі весняних, осінніх і зимових програм відзначалась різноманітністю і високим рівнем імпрез. Цьогорічні передріздвяний і новорічний сезони перевищили, мабуть, усі попередні. Від початку грудня 1983 року цілий ряд подій, пов'язаних з різдвяними звичаями,, відбувався у приміщеннях Інституту.

Традиційна „лікарська" ялинка

Різдвяні імпрези започаткував комітет дружин лікарів при Українському Лікарському Товаристві Північної Америки, відділ Метрополії Ню Йорку, влаштовуючи вже понад 30-ту з черги „традиційну ялинку", призначену здебільша для розваги дітей і молоді. У програмі відбувся концерт капелі бандуристів „Гомін" під керівництвом В. Юркевича. Дохід з імпрези був призначений на добродійні цілі. Комітет дружин лікарів очолювала Арета Ворох, дружина голови Відділу д-ра Любомира Вороха.

Студенти декорують ялинку

У суботу, 10-го грудня, українські студенти поблизьких коледжів й університетів на запрошення Ради Директорів УІА зібрались в Інституті та прикрасили гарну ялинку народними візерунками, прикрасами і забавками. При цій нагоді відбулась товариська зустріч з перекускою, яка дала змогу студентам різних високих шкіл познайомитись і нав'язати приятельські відносини для праці на користь українській справі. Більшість з них взяла участь у Андріївському вечорі, що мав місце того дня увечері, де вони та інша молодь мали змогу познайомитись або відсвіжити в пам'яті багаті традиції та звичаї українського народу.

•Один тиждень пізніше, себто в суботу, 17-го грудня о год. 2-ій по полудні Комісія Суспільної Опіки УІА, яку очолює Лідія Савойка, гостювала старших і молодших українських громадян, розважаючи їх окремою програмою, співанням колядок і щедрівок і частуючи їх українськими різдвяними стравами.

•Ялинка Товариства Українських Інженерів Америки відбулась увечері того ж дня, включаючи товариську зустріч, перекуску і „різні несподіванки". Програму вів архітект Ігор Рицар.

Міжнародне святкування Різдва в УІА

Заходами Українського Інституту Америки, а зокрема його комісії Суспільної Опіки, головою якої є Лідія Савойка, директор Іміграційної дорадчої служби при Американській Католицькій Конференції, відбулась у середу, 21-го грудня 1983 року, у власних приміщеннях величава імпреза, названа „Різдво навкруги світу", яка охоплювала 25 різних етнічних груп з участю біля 700 присутніх, представників різних народів світу.

Професійні мистці та аматори кожної групи, одягнені у народні строї, співали колядки, різдвяні пісні з етнічними звичаями кожної групи і були заповнені різнонаціональними стравами.

Цю барвисту подію показано того ж вечора і наступного дня на телевізійних каналах 4 і 7, описано у важливіших часописах нюйоркської метрополії та передано „на хвилях етеру" „Голосом Америки" і „Радіо Вільна Европа" в далеку Україну.

Того вечора відвідали Інститут поруч з репрезентантами українських організацій та установ, офіційні стейтові та міські особи, високопоставлене духовенство різних християнських віроісповідань, члени дипломатичних корпусів деяких країн, представники Об'єднаних Націй і члени міжнародного дворянства (шляхти).

Лідія Савойка, відкриваючи це святкування, привітала загально всіх гостей, а зокрема Владику Архиєпископа Іаковаса, голову Греко-Православної Церкви Північної та Південної Америки, який вперше відвідав український Інститут у товаристві єпископів і священиків.

У відсутності Ендрю Штайна, президента району Мангеттен,міста Ню Йорку, який не міг прибути через поважну недугу в його родині, спеціяльний асистент Дейвід Грухольскі відчитав його проклямацію, у якій він, між іншим, сказав: „Цей блискучий міжнародний Різдвяний вечір дає нам змогу познайомитись з унікальними традиціями та звичаями різноманітних народів. Ми дякуємо і хвалимо Український Інститут Америки за те, що він улаштував це рідкісне культурне святкування під час різдвяного сезону".

Посадника міста Ню Йорку репрезентував його окремий асистент Герберт Рікмен, який підкреслив значіння культурних традицій різних етнічних груп, які творять населення Ню Йорку.

Інж. Володимир Назаревич, президент УІА привітав присутніх і коротко описав історію, завдання і діяльність Інституту.

Серед визначних політичних особистостей були присутні: конґресмен Біл Ґрін, великий приятель українців, Джан Нікас, спеціяльний асистент для етнічних справ губернатора Маріо Квомо та Дейвід Дінкінс, високий міський урядовець. У цьому святі взяли також участь Джан Гесс з дружиною, принц Владімір Ґаліцін, Пітер Данєль, принцеса Марія Тереза Дравцкой, граф і графиня Казімір Красіцкі, принц і принцеса Любомірскі, Ольга Ростоповіч, Гоп Солінджер, принцеса Люці Шіразе та принцеса Валєрія Тенішев.

Координатором вечора була Лідія Савойка разом з д-р Юліяною Осінчук, Наною Сочинською і її спеціяльним асистентом Марвіном Шранком. Заповідачем мистецької програми була відома театральна і телевізійна акторка Лариса Лаурет.

З українського боку взяв участь у цій програмі хоровий „Ансамбль Музичних Серій Українських Композиторів" координований Андрієм Добрянським, басом-баритоном Метропольітальної Опери в супроводі піяніста Томи Гринькова, скрипачки Олени Стрілець і челіста Нестора Цибрівського.

Український стіл з мистецькими експонатами влаштували мисткині Слава Ґеруляк і Ярослава Сурмач-Мілс, а Мирон Сурмач частував гостей медом та яблуками.

25 етнічних громад, які взяли участь у мистецькій програмі та приготовили різні страви та напитки, репрезентували такі народи: арґентинці, болгари, білоруси, в'єтнамці, греки, домініканці, єгиптяни, еквадорці, еспанці, етіопці, ірляндці, італійці, колюмбійці, ливанці, мехіканці, поляки, пуерториканці, росіяни, тамільці із Срі-Лянки, трінідадці, українці, філіппінці, фінляндці, французи і чілійці.

У кінцевих розмовах з нашим та іншими кореспондентами Л. Савойка висловила задоволення з приводу проклямації А. Штайна, що показує його обізнання з важливістю української громади в Ню Йорку і її та інших груп вклад у „мікрокосм", яким являється Ню Йорк.

Зустріч Нового Року

Програмова комісія УІА влаштувала у власних приміщеннях зустріч Нового Року для членів Інституту і гостей 31-го грудня 1983 року. Ця імпреза, як і попередніми роками, була успішною частиною товариської ділянки в діяльності Інституту. Добірне товариство серед дружньої атмосфери, танців і веселої ґутірки провело кілька незабутніх годин, обмінюючись минулорічними рефлексіями та плянами на черговий рік. Присутні, вихиляючи келіхи шампанського, привітали Новий Рік.

День Нового Року молодих професіоналістів

1-го січня 1984 року понад 260 молодих українців різних професій зійшлися в УІА, щоб відсвяткувати перший день Нового Року. Цей вечір був дуже успішний під кожним оглядом: численністю присутніх, товарисько-культурною атмосферою, милими звуками оркестри „Іскра" та фондами, які придбано під час цієї зустрічі для пожвавлення діяльности Інституту, який влаштовує такі імпрези, щоб притягнути до української громади молодь не раз другої і третьої генерації, які досі трималисъ осторонь українського зорганізованого життя.

Виставка наукових видань в Мюнхені

Заходами проводу Дому Української Науки, як відомо з попередньої інформації, відбулася від 2-го до 22-го листопада 1983 року виставка повоєнних видань (1945-1983) НТШ, УВУ, УТҐІ — наших відомих наукових установ, як також і Дому Науки, як поєднуючої допомогової установи.

Виставку екзильних видань згаданих установ зорганізовано на закінчення відзначення 20-ліття існування Товариства Сприяння Українській Науці — у 110-літній ювілей Наукового Товариства ім. Шевченка, — а почесний патронат над виставкою обійняв проф. д-р Г. Маєр, міністер освіти і віровизнання Баварії, який з цього приводу видав окреме письмове привітання організаторам і учасникам виставки.

Виставка відбулася в головній виставовій залі баварської державної бібліотеки і мала гарний успіх для наших наукових установ, якщо врахувати те, що через цю залю проходить щодня приблизно 300-400, а то й більше відвідувачів бібліотеки, які при цьому могли запізнатися з довголітньою науковою діяльністю українських наукових установ (НТШ з 1873 року, УВУ з 1921 року та УТҐІ з 1922 року) на еміґрації.

Дбайливо заздалегідь підготовили виставові стенди відповідні референти цих установ: д-р А. Фіголь і І. Керестіль (НТШ в Европі), д-р В. Маруняк (УВУ і Дім Науки) та інж. Г. Комаринський (УТҐІ). Приготовані експонати, деякі вже рідкісні видання, були вдало розміщені за склом у спеціяльних виставових стендах (шафках), які є повністю до послуг в таких цілях в головній залі баварської державної бібліотеки.

Відкриття виставки відбулося в середу, 2-го листопада 1983 року, при численній участі української та німецької громадськости, в тому числі баварського уряду (державної канцелярії), та двох баварських міністерств (освіти й віровизнань і праці й соціяльного ладу). З українського боку був місцевий Владика-Екзарх Єпископ д-р Платон Корниляк, президент УНР М. Лівицький, президент Центрального Представництва Української Еміґрації в Німеччині мґр А. Мельник, ректор УТҐІ проф. І. Майстренко, професори та представники установ і організацій, в тому числі і молоді.

Виставку відкрив директор баварської державної бібліотеки д-р Ф. Ґ. Кальтвассер, який привітав присутніх від кураторії бібліотеки. Програмою вечора керував д-р А. Фіголь, який привітав присутніх німецькою мовою. Привітальне слово від міністра освіти Баварії проф. д-ра Г. Маєра прочитав д-р Г. Вакербавер, керуючий міністеріяльний радник, а також член кураторії Дому Науки, який згадав про діяльність наших наукових установ у вільній Баварії.

Головну доповідь на тему „Зобов'язання екзилю — мир для свободи, свобода для миру" виголосив голова Наукової Ради Дому Науки, проф. д-р В. Янів, який накреслив зобов'язання втікачів перед країною, у якій живемо, Баварією, та коротко представив діяльність трьох наукових установ — НТШ, УВУ та УТҐІ в останніх чотирьох десятиліттях.

На відкритті виставки було понад 120 осіб, які потім заповнили виставову залю у бібліотеці і знайомилися з дбайливо розміщеними експонатами, серед яких були і деякі книжки, що становлять бібліотечну рідкість.

З нагоди виставки видано окреме запрошення, оглавлене емблемами всіх трьох установ. Видано також окремий каталог еміґраційних видань (1945-1983), в якому на 110 сторінках друку подані всі повоєнні видання НТШ, УВУ та УТҐІ.

Цей каталог має окрему цінність для бібліотек і книголюбів і його можна набути по знижковій ціні (5 марок або 2 американські доляри) в секретаріяті УВУ.

Виставка відбулася у 110-ліття НТШ, вона стрінулась з великим зацікавленням наукових кіл і урядових чинників, про що свідчать окремі листи з висловами наукового зацікавлення і признання та дальшої дальшої наукової діяльности.

Б.К.

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ В ОЛБАНСЬКІЙ ОКРУЗІ

Вотервліт, Н. Й. (І.Д.). — Заходом Окружного комітету відділів УККА Олбанської округи відбудеться в неділю, 22-го січня ц.р., в залі Українського Клюбу у Вотервліті, о год. 2-ій по полудні. Академія з гостинним виступом співачки Евеліни Белюць і композитора Леоніда Вербицького.

В понеділок, 30-го січня, в Олбані, столиці стейту Ню Йорк, в будинку леґіслятури, в год. 12-ій відбудеться відзначення Дня Української Незалежности при участі сенаторів і асемблименів, українського танцювального ансамблю „Зорепад" і оркестриКівні академії. В год. 3-ій по полудні в сенаті й асамблеї ухвалять резолюції про День Української Незалежности.

У ВІСІМНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п. інж.

МОДЕСТА МАКАРА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 21-го січня 1984 р., о год. 8-ій ранку
в церкві Непорочного Зачаття П.Д.М.
у Дітройті, Миш.

Просимо згадати Покійного в цей день у своїх молитвах.

Дружина — ОЛЬГА
ДІТИ та ВНУКИ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 11-го грудня 1983 року
відійшов у Вічність
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.

БОГДАН БЕРЕЗА

похований на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Цією дорогою висловлюємо нашу щиру подяку усім Тим, що у тяжких і невимовно болючих хвилинах виявили нам своє зрозуміння і сердечне ставлення.

В першу чергу дякуємо оо. Василіянам за похоронні відправи, теплі слова та відпровадження Покійного на місце Вічного Спочинку.

Сердечну подяку складаємо усім Рідним, Приятелям і Знайомим які прибули та своєю участю в Панахидах і похороні спільно з нами попрощали Покійного.

Дякуємо також Усім за вислови співчуття, молитви, Служби Божі та пожертви на добродійні цілі.

Нехай Бог ласкавий Усіх благословить.

Дружина — МАРІЯ
Син — РОМАН з Родиною

В пам'ять нашого Дорогого і Незабутнього
БАТЬКА, ДІДА І ТЕСТЯ

бл. п.

БОГДАНА БЕРЕЗИ,

що відійшов від нас 11-го грудня 1983 року,
складаємо:

$50.00 .... на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
$50.00 .... на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД

Син — РОМАН з дружиною ЗІРКОЮ
Внуки — ОЛЕГ І БОРИС

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що в п'ятницю, 7-го січня 1984 року
відійшов від нас з Волі Всевишнього

наш член

ІВАН ЛОЗОВИЙ

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ
ДОМОВЛАСНИКІВ в НЮ ЙОРКУ

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями та Знайомими,
що дня 3-го січня 1984 р. відійшла у Вічність
в Маямі, Фльорида

бл. п.

АННА НАКОНЕЧНА

з дому СЛОБОДЯН

народжена 14-го серпня 1897 р., в селі Вербиця,
коло Ходорова, повіт Бібрка.

Залишені в смутку:
син — ПЕТРО, синова — АЛБЕРТА
внуки— ҐЛЕН-ЮРІЙ І ДЗЕНЕТ РАЯ
з мужем БАБОМ
сестри — КАТЕРИНА ХМІЛЬОВСЬКА,
СОНЯ МИКИТКА
брат — І. БОГДАН СЛОБОДЯН з родиною
та ближча і дальша Родина в Америці і Україні

ПОХОРОН відбувся в четвер, 5-го січня 1984 р. з української католицької церкви на цвинтарі Флеґлер, біля її мужа Теодора.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Різдвяний концерт Української Школи св. Юра в Ню Йорку

Щорічний різдвяний концерт у великій авдиторії Школи св. Юра, що відбувся в суботу 17-го грудня м. р., притягнув численну публіку крім батьків дітей, але, на жаль, мало було старших віком громадян, щоб порадуватись нашими найменшими, що приготовлялись до концерту довгий час, щоб показати досягнення своєї праці.

Кому не защемить серце, не покажеться непрошена сльоза, коли побачимо на сцені наші внуки, діти. Людина ніби молодіє, дивлячись на їхні усміхненні личка та сяючі очі.

Отець парох П. Пащак, ЧСВВ, відкрив концерт з відповідною промовою, звертаючись з закликом до присутніх, щоб підтримували свою українську школу, посилали своїх дітей до неї, бо там дитина має і релігійне виховання, і добру опіку від своїх Сестер і учителів. Бо де ж, як не в українській школі діти моляться своєю мовою, пізнають свій обряд, шанують наші традиції і національні свята, —сказав о. парох. Після короткої промови-привіту отця пароха, хор учнів започаткував концерт колядою „Бог предвічний".

Різдвяний концерт складався із двох частин. У першій частині виступали діти 5 і 6 кляс. Почули ми „Христос родився—Бог воплотився" (арр. І. Х.), „Хто там по дорозі", „Пресвята Марія Сина породила" М. Гайворонського; деклямували Тіна Беренда, 5 кл., „Свят-Вечір" Я. Білоуса, „О, Христе, Христе" Я. Бубнюка, Тереса Белфіоре, 6 кл., і Тіна Ярема „Різдво" Ігоря Антоновича. Учні деклямували гарно, що приємно вражало слухачів, здавалося, що ми слухаємо виступ на рідній землі.

Під проводом Тамари Сидоряк Садочок виконав оригінальний і дотепний монтаж „Різдвяні картки". З одного боку великого картону були намальовані святочні картки, а коли діти відспівали колядку, повернувши картон, там великими буквами було написано Христос Родився !

Під проводом Сестри Вероніки, ЧСВВ, перша і друга кляса виконали в українському перекладі „Баранчик". З великою звіздою вийшли менші колядники,замотані в кожухи і хустки, як це було в Україні, бож мороз лютий, а діти щедрують під вікном. Вони проспівали три колядки „Щедрий вечір всім вам", „Що за Радість для всіх нас настала". Учень 6-ої кляси Івась Макар виконав „Що то за Предиво" Василя Барвінського. Чистий рівний і дзвінкий голос цієї молодої людини вказує на те, що з нього може вийти добрий співак, якщо буде шанувати себе і голос. Колядники старших кляс заспівали ще три колядки, а Ліда Кобилецька, учениця 5-ої кляси продеклямувала „Осьзнов Різдво" Войтовича .

В другій частині старші учні проспівали п'ять коляд „На святий Вечір, на Різдво рано", М. Гайворонського, хор „Пастухів" з ораторії „Вифлиємська Ніч" О. Я. Луцика. Крім того, „Ой, хто-хто Миколая любить" М. Федорова, „Херувими свят" ар. І. Х., та збірну деклямацію Р. Купчинського „Благословенна зірка ясна". Деклямували Дзвінка Добрянська, учениця 5-ої кл. (К. Дмитрика), „Запаліть різдвяні свічі", певно і відважно; Магда Гойдиш, 7-ма кл. А. Курдидика „Пречиста у селі". Вона заповідається на добру рецитаторку, як і Христя Ярош з 7 кляси, яка деклямувала „Щедрий Вечір, Україно моя" Я. Мятки.

Дуже миле і сердечне було „Віншування" слова і музика Івана Хомина, яке всі діти виконали гуртом. Постанова і повне музичне оформлення—Івана Хомина, при фортепіяні була його дружина Ольга Хомин. Заповідачі: Ярема Бачинський, 7 кл., Христя Пендзола 7 кл.,Івась Хамуляк, 8 кл., Ліда Ґной, 5 кл. Всі учні були добре підготовані, говорили чистою українською мовою. Освітлення—Тараса Гірняка, який все послужить громаді, і Миколи Дністряна.

Різдвяний концерт школи св. Юра був зразково проведений і солідно приготований. Іван Хомин вклав багато праці та енерґії, щоб з малими дітьми виконати таку велику програму. Публіка була захоплена і зворушена не жалувала оплесків, а учні заспівали всім присутнім „Многая літа".

Дуже шкода, що мало української інтеліґенції приходить на такі вистави нашої молоді, бо варто побачити і почути працю і учителів, і молоді, наших майбутніх наступників, бо час скоро йде, і не оглянемось, як вони прийдуть нам на зміну.

З приємністю слід зазначити, що був присутній Богдан Ластовецький, голова Товариства „Самопоміч".

О. Соневицька

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що в суботу, 14-го січня 1984 року, упокоїлась в Бозі,
на 97-му році життя,

наша Найдорожча ТЕТА

бл. п.

Іванна (Ася) з Шеховичів Левицька

вдова по бл. п. Дмитрові Левицькому, кол. голові Українського Національного Об'єднання (УНДО) і голові Української Парляментарної Репрезентації у Варшаві, кол. амбасадорові УНР в Данії, вивезеного й знищеного большевиками в Казахстані.

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 20-го січня 1984 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул., Ню Йорк, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 21-го січня 1984 р. з церкви св. Юра в Ню Йорку, о год. 9:30 ранку на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
арх. НАДІЯ ШЕХОВИЧ з дочкою ВІРОЮ, Ню Йорк
ІРЕНА ШЕХОВИЧ-КУНИЦЬКА з родиною в Канаді
д-р БОГДАН ШЕХОВИЧ з родиною, Сидней, Австралія
Родина ШЕХОВИЧІВ в Чикаґо, Дітройті, Міннеаполісі і Франції

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Українське...

Закінчення зі ст. 2.

Уряду. Опінія в світі щодо України, віримо, теж покращала, що ми бачимо з різних виступів в Конгресі тощо.

Тож попробуймо ще раз проявити свої зусилля в цій такій дуже побажаній справі і, можливо, успіх на цей раз буде забезпечений.

Варто якраз вже тепер, напередодні відзначення 20-ліття побудови пам'ятника українському Пророкові у Вашінгтоні, нашим керівним органам внести добре обґрунтоване клопотання перед відповідними чинниками американського Уряду про видання поштової марки з зображенням Тараса Шевченка в 170-ліття його народження і 20-ліття побудови пам'ятника в його шану.

К. Степовий

Ірвінгтон, Н. Дж.

Пробуймо...

Закінчення зі ст. 2.

шкіл українознавства та рівня учнів, а особливо бракує фінансової допомоги. Вже в цьому році, до речі, перевидано „Початкову географію" д-ра П. Оришкевича, „Бояриню" Л. Українки, а в друці „Українська культура" для вищих кляс д-ра Б. Лончини; маємо в пляні видати нову першу читанку та переглянути існуючі читанки та деякі з них опрацювати, достосувавши до теперішніх вимог, і видати в наступному шкільному році. Особливу увагу буде приділено підручникам з української мови та намагатимемось видати хоч один, більш практичний підручник з української мови. Цього шкільного року ми влаштовуємо регіональні вчительські конференції, поділені на п'ять окремих округ, щоб в цей спосіб охопити якнайбільше число вчителів. Крім зазначених курсів для вчителів шукатимемо інших можливостей на прохання наших шкіл, щоб якнайбільше число наших учителів скористалося з таких курсів. Це головні проблеми, які тягнуть за собою всі інші великим ланцюгом. Справа українського рідного шкільництва — це найважливіша справа. Це розуміють учителі, але, на жаль, їхня віддана праця чомусь не помічається чи не доцінюється нашою громадою, нашими проводами. А школа в кожному суспільстві є одним з важливіших чинників, а серед українців в діяспорі має бути найважливішим чинником. Важливість української школи знають добре вороги українського народу, постійно усуваючи з них український зміст та українську мову. Політика російської імперії в минулому і тепер була запереченням існування як української мови, так і українців як окремого народу. Русифікаційна політика кремлівських самодержавників стала з 30 років насильним знищенням рідної мови народу, постійно впроваджують нові шкільні закони для знищення української мови, і ось недавно появився таємний посилений „валуєвський указ" Москви, спрямований для знищення української школи взагалі. Тому я ще раз хочу підкреслити, що найважливішим завданням української громади та її установ є всебічно підтримати матеріяльно українське рідне шкільництво, підтримати Рідношкільний фонд, бо від нього залежатиме „бути чи не бути" українському шкільництву, а українське шкільництво — це майбутність української громади на поселеннях.

Останній запит: Чи розбиття української громади в Америці впливає на відповідальну працю Шкільної Ради?

Відповідь: Так, неґативні прояви позначилися у декількох наших починах. Одначе вчителі наших шкіл — це фахові й відповідальні одиниці й свідомі того, що в українському шкільництві не сміє бути „політиканства", бо школа — це найважливіший чинник духового розвитку української молоді, школа — це найважливіший чинник в українській громаді та є її надбанням. Шкільна Рада є незалежною інституцією й тому Загальні збори вважають, що українське рідне шкільництво стоїть понад цим і будь-яким розбиттям і в жадному випадку не буде анґажуватися в нього. Шкільна Рада буде, як і раніше, співпрацювати з усіма українськими організаціями та установами, які цікавляться й підтримують українське рідне шкільництво. Це є головні напрямні в діяльності Шкільної Ради.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

РОМАН ЯЦЕНКІВ, член та предсідник 51-го Відділу УНС ім. Патріярха Йосифа в Чикаго, Ілл., помер 12-го листопада 1983 року на 70-му році життя. Нар. 1913 року у Львові, Україна. Членом УНС став в 1951 році. Залишив у смутку сестру Марію, швагерку Анну, братанка Бориса з дружиною Лесею, братаницю Таню з мужем Данилом і членів 51-го Відділу де він був головою, та багато приятелів. Похорон відбувся 15-го листопада 1983 року на цвинтарі св. Отця Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Ольшанський, секр.

НАТАЛІЯ УГРИНОВСЬКА, член УНС Відд. 125-го Т-ва св Благовіщення в Чикаго, Ілл. померла 24-го жовтня 1983 року на 83-му році життя. Нар. 1899 року в Україні. Членом УНС стала в 1944 році. Залишила в смутку доньок Стефанію і Ольгу. Похорон відбувся 27-го жовтня 1983 року на цвинтарі св. Йосифа в Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Ґльорія Пашен, секр.

МИХАЙЛО КОМАНЕЦЬКИЙ, член УНС Відд. 170-го Т-ва „Українська Січ" в Джерзі Ситі, Н.Дж., помер 15-го листопада 1983 року на 68-му році життя. Нар. 1915 року в Україні. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дружину Параскевію, сина Мирона, доньок Марію і Лідію та двох внуків. Похорон відбувся 19-го листопада 1983 року на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Володимир Білик, секр.

ЛЕВ ЛЕВАНДОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 247-го у Вілмінґтоні, Дел., помер 21-го листопада 1983 року на 76-му році життя. Нар. 14-го квітня 1907 року. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку сестру Марію Косовську 5 племінниць. Похорон відбувся 25-го листопада 1983 року на Катедральному цвинтарі у Вілмінґтоні, Дел.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

АЛЕКСАНДЕР САМБІРСЬКИЙ, член УНС Відд. 399-го Т-ва „Леви" в Чикаго, Ілл., помер 24-го листопада 1983 року на 25-му році життя. Нар. 2-го червня 1958 року в Чикаго. Членом УНС став 1976 року. Залишив у смутку батька Степана, матір Люсю і брата Юрія. Похорон відбувся 28-го листопада 1983 року на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Б.Припхан, секр.

СТЕПАН МАТВІЄВСЬКИЙ, член УНС Відд. 156-го ім. Т. Шевченка в Брукгейвені, Па., помер 28-го листопада 1983 року на 74-му році життя. Нар. 27-го квітня 1909 року в Києві, Україна. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку Катерину, Марію і Стефанію. Похорон відбувся 30-го листопада 1983 року (в крематорії).

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Новак, секр.

МИКОЛА ГАЛУЩАК, член УНС Відд. 264-го Т-ва „Український Тризуб" в Карнеґі, Па., Нар. 7-го жовтня 1918 року в Карнеґі, Па. Членом УНС став 1937 року. Залишив у смутку дружину Анну, синів Миколу, мол., і Ричарда, доньку Варвару і внучку Анну, братів Івана, Вілліяма, Євгена і Павла, сестру Катерину. Похорон відбувся 5-го грудня 1983 року на цвинтарі в Риверсайд в Риверсайді, Каліф.

Вічна Йому Пам'ять!
Б. Грицишин, секр.

МАРІЯ МАҐОЦЬКА, ЧЛЕН УНС Відд. 102-го ім. свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, померла 27-го грудня 1983 року на 65-му році життя. Нар. 18-го травня 1918 року в селі Лубень Великий, Україна. Членом УНС стала 1949 року. Залишила в смутку мужа Йосифа і синів Волтера, Евгена і Гаррі. Похорон відбувся 31-го грудня 1983 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
М.Бобечко, секр.

НЕПРАВИЛЬНЕ ІМ'Я

У „Свободі" з 11-го січня ц.р., при згадці померлих членів регіональних організацій трапилася помилка: замість — Юлія має бути Софія Татомир, член Головної управи Т-ва „Бойківщина".

Т-во „Бойківщина"